КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 142 (4467). ЕРА, 30 ноябрь, 1967 шу. Мах 2 кеп.

ПЯТИЛЕТКА — ХАНАЛ ХЬАЛХА!

☆ ☆ ☆

Планированеи экономически стимулированеи кердача системах Грозненски «Электроприбор» яхача завода коллектив болх бу цхьа шу гаргга ха я. Цу юкъа дикка лакхденнад завода хьокхамаш. Цхьа бутт дIабахабац цо бетта план кхоачаш ца еш. Укх шера завода болхлоша пачхахьалкхенна баь пайда 234 эзар сом совгIа ба. Планах лаьрхIачул совгIа дIаяхьийта кийча продукци 129 эзар совгIа сома маьха я.

Рационализаце болх а дика вIаштIехьбаьккхаб заводе. 11 бетта планах производствана юкъеяхьа эзаш яр пачхахьалкхенна 21 эзар сома маьха пайда бергбола рационализаторски предложенеш, из план 225,7 процент кхоачашъяьй.

Пятилетка шоллагIча шера план ханал хьалха кхоачашъяра ди тIехьа шерагIа яржаш латт завода цехашта юкъе социалистически яхь. Хьалхалатт П. П. Гребнева керте латтача сборочни цеха коллектив. 27-ча ноябре 11 бетта план 102,4 процент кхоачашъяьй цо. Планал совгIа арахийца шарикови ручкаш 58,8 эзар сома маьха да.

Къаьстта дика къахьегаш ба наладчик А. Зайцев, контролер Г. Смужок, А. Литвинова, А. Гусева, кхыбараш.

Сурта тIа: наладчик А. Зайцеви бракер Г. Смужоки болх беш ба.

И. Плиева сурт.

ДУКХАГIА А ДАРЕГIА А

Пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра къаьстта дика къахьег укх шера «Старогрознефть» НПУ мехкдаьттахой коллектив. Газ яккхара 11 бетта план 22-ча ноябре кхоачашъяьй, хIаьта мехкдаьтта даккхара план 28-ча ноябре кхоачашъяьй. Бутт чакхбалалехьа планах лаьрхIачул совгIа йоаккхаргья 35 миллион кубически метр газ, хIаьта мехкдаьтта — 4 эзар тонн. Хьадоаккхача мехкдаьттагеи газагеи дIабода мах лохбарах укх шера пачхахьалкхенна кходаьд 790 эзар сом ахча. Цига хьинаре къахьегарца белгалъяьинай Хачатуров Рафаили Шамилев ГIапури керте латтача цхьоалагIчеи кхоалагIчеи промыслай коллективаш. Царел дукха тIехьайнсац «Правобережный» яхача промысла коллектив а.

А. ФОМЕНКО.

ХЬИНАР АЙДЕННА

Шаккха ца хиннача тайпара хьинар айденна къахьегаш ба укх шера Грозненски № 2 йолча гIишлон материалий комбината болхлой. ХIанзалехьа кхоачашъяьй пар шера план. ЦхьоалагIча январага кхачалехьа пятилетка кхоалагIча шера чотах арахецаргья бIаьш эзараш сомий маьха кирпишк, битумни каьхат, кхыйола продукци. Арахецача продукцега дIабода мах лохбарах укх шера пачхахьалкхенна кходаьд 26 эзар сом ахча. Комбината карара кара тела ЦIе байракх лелаеча Катаева Еленас кулгалдеча цхьоалагIча цеха коллектив хьалхара моттиг яьккхай социалистически яхье. ШоллагIа моттиг лелаеш хьайоагIа Башкова Зинаидас кулгалдеча № 3 йолча цеха коллектив. Цо кхы а хьалха кхоачашъяьй шера план.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

КЪАХЬЕГАМЕ БЕЛГАЛБАЬННАБ

А. Шерипова цIерагIча Грозненски нефтемаслозавода установкашта юкъе яьржача социалистически яхье даим хьалхалаттташ хьайоагIа укх шера Каплан Ольга Дмитриевна керте латтача № 19 йолча установка коллектив. Коммунистически къахьегама сийлен цIи лелаеча установка технологашта шера план, ханал цхьа бутти 9 дии хьалха, 21-ча ноябре кхоачашъяьй. Юхейисача хана планал совгIа арахецаргья эзараш тоннаш мехкдаьтта продукци.

Уж къахьегама толамаш доахача белгалъяьина дика къахьийгад бокххагIбола оператораш Попов, Тюрин, Черник, кхыбараш керте латтача сменаша. Цар хIара сменах нормаш 110—115 процент кхоачашъю.

В. ГОРБАЧЕВА,
тха штате йоаца корр.

ХАННАХЬА КИЙЧЪЕ ТЕХНИКА

ХIанз массанахьа шерра хьалльцай пятилетка план ханал хьалха кхоачашъяра ахь дIайоляьча Сунженски района къахьегамхой инициатива.

ХьатIадоагIача шера ялат хьувкъадара, дукхагIа доакъар Iалашдара, кхашкара деррига а балхаш чакхдахара къаьстта лоархIаме да колхозийи совхозийи техника ший ханнахьа кийчъяр, цунна йоагIаш йола ремонт яр.

Из къаьгга хьахьокх хьалхалаттача боахамий, бригадай балха опыто. Техникана дика доал деча, цунна ший ханнахьа ремонт еча дикагIа йолча агротехнически хана, лаьтта тоадийя дIаюв, эпшача тайпара гIулакх дийя ханнахьа чуэц еррига культураш.

Вай республике дика довз Урус-Мартана района «Красноармейский» совхоза Социалистически Къахьегама Турпала нов. Кагерманова кулгалдеча тракторно-полеводчески бригада доаха доккхий толамаш. Бригадерча хIара механизатора кхетаду техникана лерттIа эксплуатаци яри цунна доаггIача тайпара доал дари мел лоархIаме да. Цулухьа укхаза бригадни стане вIашагIъеллай технически гIулакх ду пункт. Эше йолаш я сварочни пост, станокаш, кхыйола оборудовани. Совхозни мастерской ремонт ю бригада ший техникана, хIаьта технически гIулакхи профилактикеи бригадни пункте ю. ХIанз гуйран балхех мукъа мел яьннача тракторашта ханнахьа ремонт яра оарцагIбаьнаб механизатораш, хIаьта из болх дика а лел цига.

Техникана ханнахьа ремонт еш а цунга дика хьожаш а ба Сунженски района «Путь к коммунизму» яхача нов. Костюченко керте латтача тракторно-полеводчески бригада, Наурски района «Россия» яхача колхоза механизатораш.

Вай республике кхы а дукха техникана ремонт яра а из хьатIадоагIача шера болх бе кийчъяра а ший ханнахьа оарцагIъяьнна колхозашии совхозашии. ХIаьнна кхашкара балхаш чакхдоахаше а дIадоладаьд дукхагIа болча механизатораша уж балхаш.

Республика боахамий еррига торонаш я хьатIадоагIача шера трактораш а кхыйола машинаш а ханнахьа тоаяь яха. Соахкарчул дикагIа я укх шера дукхача боахамий ремонтни база, кадраша опыт Iоальй, дикагIа Iалашъю колхозаши совхозаши эшача оатхалашца. Колхозаштеи совхозаштеи дикка новкъостал дергда «Сельхозтехника» объединене ремонтни предприятеша а. Масала, Грозненски объединене тоаю тракторийи машинийи двигателаш, тишъенна оатхалаш юхаметтаоттаю. Гарантийни талон а йолаш хул заказчика цIаюга Сунженски специализированни предприяте тоаяь трактор. Запасни оатхалий республикански базе хьайийлай оатхалаш хувцаш йола пункт.

Цу дерригне хьахьокх техника ханнахьа ремонт яь яккхара мел эша торонаш вайцига йолга.

Из иштта дале а машинаш тоаелга дика лел ала йиш йолаш дац. Хьаэцаргья вай МалгIабика района «Ингушский» совхоз. Тайп-тайпара дукха техника я цига. Цунна лерттIа доал дац совхоза механизатораша, эсала лел ремонтни балхаш а. «Сельхозтехника» Сунженски объединене дIайигай совхозо 11 гусеничи трактор. Цхьабакъда, уж цIа маца йоагIаргья ховш дац.

Техникана ремонт яра балхаш къаьстта эсала лел Гудермесски, Наьсарен, Шаьла районий боахамашка. Колхозийи совхозийи дукхагIа йолча мастерскешка шоай торонашка хьежжа хьабе болх боалаш я. хIана аьлча трактораштa а кхыйолча машинашта а ремонт елга декабри январи бетташка кхаччалца тIехьадоах цхьадолча боахамаша.

Из гIулакх кхы дIахо да мегаргдац. ХIара колхозе, совхозе оттае еза техникана ремонт яра балхий графикаш, еррига мастерскешка болх шин сменах белга вIаштIехьдаккха деза. Ремонтни мастерскешка болх бе хьожабе беза техника дика йовзаш а из дика тоае ховш а бола квалифицированни болхлой.

Опыто хьахьекхад техникана агрегатно-узловой методах ремонт елга чIоагIа пайдане долга. Цулухьа из метод массанахьа а шерра юкъеяхьа ела. Кхы тIехьа ца доахаш дIадоладе деза ялат чуийлеча, мангал хьоккхача, кхыйолча машинашта ремонт елга.

Ховш да, цхьайола оатхалаш къаьстта кердача маркех йолча тракторашта эша оатхалаш ца тоъалга. ЧIоагIа нийса хургда уж тайпа оатхалаш юхаметтаоттаелга вIаштIехьдоаккхе.

Юртбоахама машинаш тоаяр сихдара доккха новкъостал дергда хIара колхозеи совхозеи лаьрххIа цу гIулакха йола звеньяши бригадаши вIашагIйоххе.

Цхьабакъда, техника хьатIадоагIача шера бIаьстан балхашта кийчъяра эггара лоархIамегIдар да цунна дика ремонт яр. Из дин ца долийташ болх бе беза технически тIахьожама службаша. Цу гIулакха даим терко еш хила беза ремонтни предприятей, боахамий кулгалхой, партийни организацеш, специалисташ, беррига а болхлой.

Пятилетка шоллагIча шера план ханал хьалха кхоачашъяра тIагIертта болх беш ба республика юртбоахама къахьегамхой. Цу яхьа шерра юкъеоза беза техникана ремонт еча предприятей, мастерской болхлой. Техникана ханнахьа а дика а ремонт яра тIадерзаде деза цар хьинар, говзал.

КЪАХЬЕГАМХОШТА КЕРДА ФОРД

Пхи балха ди долча кIирага довларца дувзадеина къахьегамхоштеи цар дезалаштеи салоIа зона кийчъе еза ха хьатIаэттай. Цу гIулакха Червленни яхача станице Тирка аьтта оагIорахьа хьалбеш ба керда форд, цига цкъа салоIаргда итт эзар саго. СалаIяра мел эша хьалаш кийчдергда цига. Чернореченрча фордал шозза боккхагIа хургба из форд.

ГIишлошъераша хьалъергья бархI эзар сага лаьрхIа пляж. Форда йисте хургья лодочни станцеш, спортивни городокаш, 300 сага лаьрхIа пансионаташ, хина станцеш, чкъаьрий лувца-спортивни базаш, машинаш лоаттаю моттигаш, кафеш, закусочнеш.

Форда гонахьа йогIаргья сомийн вештеи гаьнаш. 4—5 шу долаш хургья цига дIайогIа гаьнаш. СалоIараштa мел эшар хургда цига. Масала зIакаш, бурдацаш, спортивни биноклаш, лодкаш, феца дузаш дола метташ, кхыдараш. Уж дерригаш а юха дIалургдолаш цхьан юкъа хьаэца йиш я. Городаца къамаьл де йиш йолаш телефонаш хургья, телевизорага хьажа йиш хургья.

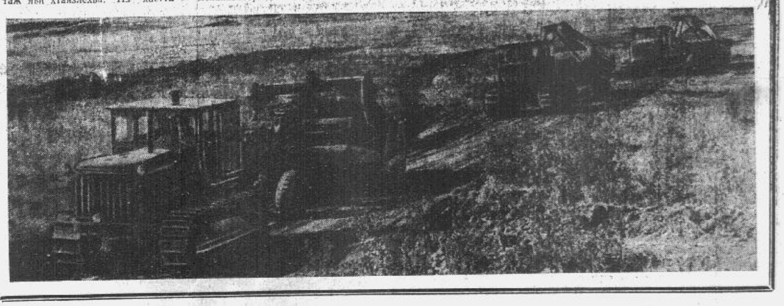
Форда юкъе гIишлошъераша хьае лерхI остров, цу тIа хургья хьу. Цу острова гонахьа гIомара пляж хургья, цул совгIа форд цIена хилийтара кIала гIум хургья, дукха кIоарга а хургбац из. Цу чу хургда тайп-тайпара чкъаьрий. Иштта наха, къахьегамхошта мел эша хьалаш кийчдара гIишлошъераша кхоачашде деза балхаш дукха да. Керттера балхаш чакхдаха дезараш ба «Грозпромстрой» треста спец. СМУ-и гIишлошъяра механизаце управленеи болхлой.

Грозненски гIишлон управлене монтажникаша сахьата 1600 кубически метр лаьтта хьалдоаккхача земснаряд яхача машина монтаж яьй хIанзлехьа. Из кастта болх бе йолалургья. Форда гонахьа 3,5 миллион кубически метр гIум тоссаргья, хIаьта острова тIа пляж яра эшаргья цхьа миллион гаргга кубически метр гIум. Цул совгIа форда чу, каналашка йилла еза гIум 2 миллион кубически метр я. Уж балхаш кхоачашдеча 4 сменах болх бергба земснарядаша. ХIанз цига 80 гектар хулача майда тIара ах метр кIоаргал долаш лаьтта хьадоаккхаш латт, 10 йоккха бульдозери скрепераши я цига болх беш. Цу коллектива керте латт механизатор Зайцев Анатолий.

Цига хьинаре къахьегаш ба трактористаш бульдозеристаш, скреперисташ Семенченко Анатолий, Рожков Федор, Нижельский Яков, Лозаренко Леонид, Баркинхоев Хьамзат, кхыбараш. Кхаь аргIах чакхдаха лерхI цига де мел деза балхаш. Хьалхара аргIа болх бе йолалургья цаI-ах шу даьлча, хIаьта деррига балхаш В. И. Ленин ваь бIаь шу дуза ди тIаккхачалехьа чакхдояхаргда.

Сурта тIа: керда форд беча болх беш я скрепераш, бульдозераш.

В. Макарова сурти тексти.

КПСС ОБКОМЕ, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ, ОБЛСОВПРОФЕ

ДикагIа кийчо яьи вIаштIехьбаьнем а болаш балха кердача графика тIа бовлилга Iалашдар духьа, хьалхагIа тIайийца хинна соцам хувца а хувцаш, 1967 шера 6-ча декабре денз салоIаш ши ди а долаш кIиранна хIанз оттадаьр миссел йIаьха балха а йолаш долча пхе дийнахьа болх беча кIирага боахалба министерствай, ведомствай, партийни, советски, общественни организацей аппарата болхлой. Балха ди Iуйрийна 9 сахьат даьлча денз сайрийна 18 сахьат даллалца оттадолда 48 минута перерыв а йолаш.

ЮРТБОАХАМА IИЛМА 50 ШЕРА

ВАСХНИЛ ЮБИЛЕЙНИ СЕССИ

Советски Iаьдал латтача шерашка Дай-мехка юртбоахама Iилма дегIадоаладара хетаяь я 28-ча ноябре Москве Iилмахой ШагIа хьайийлла Н. И. Ленина цIерагIча юртбоахама Iилмай Ерригсоюзни Академе юбилейни сесси.

Заседание дакъа лоац мехка Iилман учреждений, министерствайи ведомствайи болхлоша, КПСС ЦК беккдомствайи болхлоша. Цига ба хьаьший — доазол дехьарча 14 пачхахьалкхен Iилмахой.

Пленарни заседани хьайийллар ВАСХНИЛ-а президента П. П. Лобанова.

Юбилейни собране дакъа лоацараша массава раьза а волаш сийлен президиум хержар КПСС ЦК Политбюрох латташ.

Социалистически юрта боахамо Советски Iаьдал латтача 50 шера хьабенача наькъах лаьца доклад йир СССР юрта боахама министра В. В. Мацкевича. Цо маирра йийцар ленински кооперативни плана гениальни идеяш кхоачаш а еш, юрта боахама яь социалистически реконструкци.

Советски Iаьдал латтача шерашка кхозза хIана беннабац аьнна лакхбеннаб юрта боахама продукце боарам. КIа, шекара свекла, коартолаш, лен, шура яккхара дунен тIа хьалхара моттиг лаьцай СССР-о, хIаьта боамби баккхара — шоллагIа.

Лаьтта леладарен хьайбаш леладарен культура айяра укх тIеххьарча хана чакхъяьхача мероприятеша мехка колхозашкеи совхозашкеи укх шера йиш хилийтар, цхьайолча районашка хаоттама хьалаш аьттув боалаш хиппадоллашехьа а, лаьттанцара йоалеи хьайбашкара йоахеи продукци пачхахьалкхенга йохкара тIаийна декхараш толаме кхоачашде.

Министра иштта дийцар къоасталанза диса дешаш а, мехка юрта боахама хьалхашка латта доккхий декхараш а.

Цул тIехьагIа, Советски Iаьдал латтача 50 шера юртбоахама Iилма дегIадара хьакъехьа доклад йир ВАСХНИЛ-а президента П. П. Лобанова.

Юртбоахама культурай маьхерча сорташца дIадув хIанз мехка кхаш. Вай селекце доккхал — «безостая-1», «мироновская-808», «саратовская-29» яха кIа. Лаьтташ леладара истори хьадоладелча денз эггара хьалха хьалкхедаьд гурахьа дув чIоагIа кIаш. Эггара дукхагIа лаьтта доал советски генарех. Хьадаьд шекара свеклай цхьа ги дола сорташ, гибридаши полигибридаши, стерильни ларда тIа хьажкIий гибридаш. Алхха укх тIеххьарча итт шера СССР-е хьадаьд юртбоахама культурай 600 совгIа керда сорт.

Дикка доккхий толамаш даьхад хьайбаш леладара даькъе а. Мехка еррига зонашка хIана хийцадац аьнна хийцад доахана фу, чIоагIа тоаяьй цар племенной дикал. Хьайбай 60 совгIа керда маьхера фу хьадаьд.

Докладчика иштта дийцар агрофизика, генетика дегIаахар а. Къаьстта чIоагIа уйла тIаяхийтар цо юрта боахама еча мелиорацена, гидротехникана, химизацена, механизацена.

П. П. Лобанова хоам бир СССР 40 совгIа Iилман институто кхыча мехкий Iилман центраща цхьана лоархIамегIарча бIаь проблемахи темахи лаьца тохкамаш деш хиларах. В. И. Ленина цIерагIча юртбоахама Iилмай Ерригсоюзни Академе, аьлар цо, шийна кхыча мехкашкарча членалла хержав доазол дехьарча 18 пачхахьалкхенера 22 Iилмахо. Советски Iилмахой цIерагIа П. П. Лобанова дег тIара даькъала бийцар доазол дехьара коллегаш уж ВАСХНИЛ-а действительни членалла харжарах, царна диломаш дIаелар.

Доклалаш чакхъяьначул тIехьагIа къамаьлаш дир: ВАСХНИЛ-а академика Д. Д. Брежнева, академика К. И. Скрябина, Болгарски юртбоахама Iилмай академе президента Христо Даскалова, Немецки юртбоахама Iилмай академе президента Ганс Штуббе.

(ТАСС).

ХАЛКЪА БОАХАМ ДЕГIАБОАЛАБАРА ПХЕ ШЕРА ПЛАН ХАНАЛ ХЬАЛХА КХОАЧАШЪЯРА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬ ЙОАРЖАЯЬЧА ПРОМЫШЛЕННОСТЕИ, ТРАНСПОРТЕИ ПРЕДПРИЯТЕЙ, ГIИШЛОШЪЕЧА ОРГАНИЗАЦЕЙ, КОЛХОЗИЙ, СОВХОЗИЙ КОЛЛЕКТИВАЙ ИНИЦИАТИВА ХЬАКЪЕХЬАРА

1967 ШЕРА 24 НОЯБРЕ КПСС ЦК, СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТО, ВЦСПС-о БАЬ СОЦАМ

КПСС Центральни Комитето, СССР Министрий Совето, Профессиональни Союзий Ерригсоюзни Центральни Совето раьза хинна белгалдоаккх, коммунизм хьалъеча яьхача исторически коталонаша дегаш ураоттадаь болча промышленноста, юрта боахама, гIишлошъяра, транспорта, халкъа боахама кхыча доакъой болхлоша, планаши декхараши ханал хьалха кхоачашдар духьа шерра социалистически яхь а йоаржаяь, сийлахьа юбилей — Сийлахь йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизар даккха доаггIача тайпара белгалдаьккха хилар, керда доккхий производственни толамаш даьха хилар.

Укх шера итт бетта промышленни производства план дикка тIеххкхоачашъяьй ерригача министерствашеи союзни республикашеи. Ханал хьалха болх бе йолаяллийтай дукха заводаш, фабрикаш, рудникаш, кхыйола йоккхий промышленни объекташ. ТIеххкхоачашъяьй ялат, коартолаш, баьцадаараш, боамби, шекара свекла, дулх, шура, кхыйола юртбоахама продукци эцара планаш. Керда гIа баьккхаб Советски пачхахьалкхен экономика дегIайоалаяра, коммунизма материально-технически база хьаяра даькъе.

Советски Союза къахьегамхой социалистически заман шоллагIча шовзткъе итт шера чу болл керда общество хьалъяра йоккха опыт Iоаль, Iилман, технически, производственни кIоаргача знанешца бIаьхий хинна а болаш. Дукххача наьха творчески хьинар — общества лоархIамера кхоллама низ — цахаддаш лаккху.

Октябра сийна лелаьча юбилейни яхье, СССР халкъа боахам 1968 — 1970 шерашка дегIабоалабара планийи советски халкъа хьалторо лакхъяра де дезарийи хьакъехьарча КПСС ЦК сентябрьски (1967 ш.) Пленумеи СССР Лаккхехьарча Совета сессеи решенешта жоп а луш, Москвай, Ленинграда, кхыча промышленни центрий дукххача заводийи фабрикайи болхлоша, инженераша, техникаша, гIулакхерча наха шоашта керда доккхий декхараш тIайийцад: производства кхоачамех масce оагIорахьара пайда эцара, доал дара экономически методаши Iилманеи техниканеи карагIдаьннараши юкъеккахьара наькъаца пхе шера плана задане ханал хьалха, 1970 шера 7-гIа ноябрь хьатIаотталехьа, кхоачашъе.

Хьалхалаттача коллективаша дIадоладаь из патриотически гIулакх чIоагIа хьаллаьцад мехка ерригача республикай, краяй, областий промышленностеи транспортеи предприятешка, гIишлошъяра организацешка, колхозашка, совхозашка. Промышленнии юртбоахамеи продукци хьаяра планаш ханал хьалха кхоачашъяра нийсса къахьегамхоша декхар тIаэц балха тIара техникоэкономически хьокхамаш дикка тоаде а халкъо леладу товараш дукхагIа арахеца а.

Пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяр духьа лелаю социалистически яхь Iалаьмате боккхача лоархIаме я КПСС XXIII-ча съезда решенеш толаме кхоачашъяра, мехка экономика дегIаахара темпаш сихъяра, Советски пачхахьалкхен низ чIоагIбара, вай халкъа вахара боарам дIахо лакхбара.

КПСС Центральни Комитето, СССР Министрий Совето, Профессиональни Союзий Ерригсоюзни Центральни Совето соцам бу:

1. СССР халкъа боахам дегIабоалабара пхе шера плана задане ханал хьалха кхоачашъяр духьа социалистически яхь лаьцача промышленностей транспортеи предприятей, гIишлошъяра организацей, колхозий, совхозий коллективай инициатива къоабалъе.

2. Союзни республикай Компартей ЦК-аштеи Министрий Советаштеи, парте крайкомашта, обкомашта, горкомашта, райкомашта, министерстваштеи ведомстваштеи, ерригача партийни, советски, профсоюзни, комсомольски, боахама организацешта могадолда промышленнии юртбоахамеи производства производственни мощносташ болх бе йолаялийтареи карарзареи, чуIеча цIенойи культурно-бытовойи объекташ хьалъяра, бахача наха деш дола цIагIа эша гIулакхаш тоадара пхе шера планаш ханал хьалха кхоачашъе къахьегамхой оарцагIбахара организаторскии массово-политическии болх боаржабелга; социалистически яхь производства экономически эффективность мамогга лакхъяра, чурча кхоачамех тар ма лу дукхагIа пайда эцара, Iилманеи техниканеи карагIдаьннараш производствана юкъеккхухьилга сихдара, къахьегама овсарле дIахо айяра, продукци дикагIа, тешамегIа, ха йIаьха йолаш хилийтара а из хьаярга дIабода мах лохбара а, юртбоахама культурай хьувкъами хьайбай продуктивности цахаддаш лакхъяра, мелиораци дегIайоаллара а ялати кхыйола юртбоахама культураши тешшаме дукхагIа йоахаргйола зонаш хьаяра а парте белгалдаь гIулакхаш ханал хьалха чакхдахара тIаерзаелга.

3. Сийлахь боккхача Октябра 50 шу дизарца дувзаденна КПСС ЦК, СССР Лаккхехьарча Совета Президиума, СССР Министрий Совета, ВЦСПС памятни байракхаш еннача предприятей, организацей, колхозий коллективашта карагIдаьннарашта пропаганда яра шерра болх боаржаболба центральни, республикански, краевой, областной, городской, районни газетий редакцеша, журналий редакцеша, СССР Министрий Советерча радиовещанеи телевиденеи Комитето а моттигашкарча цун органаша а даим дувцалда социалистически яхь мишта лел, шерра хьахьувкхийла промышленностеи транспортеи предприятей, гIишлоний, колхозий, совхозий хьалхалаттача коллективай, производства новаторий, коммунистически къахьегама ударникий балха опыт.

* * *

1970 шера, пятилетка чакхйоалача шера, советски халкъои дерригача прогрессивни адамашеи белгалдоаккхаргда Коммунистически партенеи Советски пачхахьалкхенеи ларделлар, дерригача мехкий къахьегамхой баьччеи хьехархои В. И. Ленин ваьча дийнахьа денз 100 шу дизар. Из сийлахь доккха ди белгалдаккхар духьа СССР къахьегамхоша ханал хьалха кхоачашъергья СССР халкъа боахам дегIабоалабара пхе шера план, вIаштIехьдоаккхаргда социалистически экономика дегIаахара темпаш кхы а дукхагIа сихъелга.

КПСС ЦК,
СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТ,
ВЦСПС.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

МИШТА КХОАЧАШЪЮ РЕШЕНЕШ

Тха районе я 35 юкхьанцара партийни организаци юкхьанцарча партийни организаце бокъо йолу 18 цеховни партийни организации. Парте райкомо даим хьех царна тІаийца решенеш мишта кхоачашъю хьожаш тІахьожам мишта лоаттабе беза.

Ховш мадарра КПСС XXIII-ча съезда а пул тІехьагІа хиннача ЦК пленумий а решенеш кхоачашъяра тІабахийтаб партийни организацеша шоай керттера теркам. Цуниа дувзаденна дукха решенеш тІаийе езаш хул парте райком а юкхьанцара партийни организацеш а. Уж решенеш пайда ца луш юсаргьяр, нагахьа санна уж мишта кхоачашъю хьожаш тІахьожам ца лоаттаборе. Масала, дІадахача шера совхозий партийни организацеша эсала кулгаллера экономически анализа бюрошта. Из бахьан долаш лерттІа болх беш хилацар экономически анализа бюрош: кІоаргга тахкацар боахамий экономика, гучадаханар цар пайда ца луш дола бахьан. Ер шу долалуш парте Урус-Мартана райкомо ший бюро заселане ладийгІар «Красноармейский» яхача совхоза парткомо экономически анализа бюрошта кулгалдарах йолча отчетага. Бюро деп повестка тІа оттадаь из лоархІаме дош дувиаш гучадаьхар совхоза парткома балха юкъера кхоачамбоацараш, тІаийцар дика решени. Бакъда, из решени гІаийцачул тІехьагІа ераш да аьнна хоадам бола хувиамаш хиланзар совхоза парткома балхаца. ЦхьоалагІча квартала итогаша хьахьекхар продукци яккхарга дІадодар лакха хилар. Цудухьа парте райкомо из лоархІаме решени мишта кхоачашъю хьажара квалифицированни специалисташ оарцагІбаьхар. Цунах боккха пайда баьлар. Анализо хьахьокх ер шу «Красноармейский», «Гехинский» яхача совхозаша толамца чакхдоаккхаргхилар, хІаьта хьалха тІехьаюсаш хиннача «Горец» яхача совхозо а ер шу чакхдоаккхаргда боккха пайда а луш.

ДІадаха шу чакхдоаллаш парте райкомо пленуме дийцар «Кулгалдеча кадраща беш болча балхах» лаьца дош. Цу балхаца доккхий кхоачамбоацараш дар. Уж дІадахара хоадам бола решенеш тІаийцар райкома пленумо. Уж тІаийца решенеш кхоачашъяра беш болча балха отчеташка ладийгІар. Цига гучадаьлар, цхьайола кулгалду кадраш шоай балхах лоархІаеш ца хилар. Цар метта йоккха опыт йола, дикача оагІорахьара шоаш хьахьекха специалисташ оттабе безаш хилар.

Шоай болх тесса лелабеш хиннд «Гехинский» совхоза 3-ча отделене управляющи Тукаеви Мичурина цІерагІча совхоза 1-ча отделене управляющи Мусаеви балхара дІабаьхар. Йоккха опыт йола специалисташ цу отделенешта керте оттабича дукха ца сови хувиаделар дукххача хана денз тІехьаюсаш хиннача отделеней гІулакхаш. Цар коллективаша толамца чакхдоакх ер боахама шу, керттерча доакъоша пайда беннаб, планал совгІа пачхаьхалкхенга ехкай итташ юртбоахама продукце тоипаш.

Дика бовзаш ба къахьегамхой депутатий юртийи поселкови советий болх тоабара КПСС ЦК-с укх шера тІаийца соцам. Парте райкомо, райсовета исполкома юкхьанцарча партийни организацеша сихха де дезараш белгалдаьхар из лоархІаме соцам кхоачашбара. Оттайир мероприятеш, юртий Советий болхлой квалификаци лакхъяра семинараш йир, иштта чакхдаьккхар депутата ди а. Кхы балхаш а дир юртий советий болх тоабара. Бакъда, укхаза а ийшар из лоархІаме решени мишта кхоачашъю хьежара тІахьожам. КПСС райкомо ший бюро заседане дийцар районе эггара йоккхагІа йолча Урус-Мартанеи ГІойтІеи юртий Советий отчеташ а. Цар балха нийслуча кхоачамбоацараштa кІоаргга анализ а яь, парте райкомо юртий Советий кулгалхоикара хьадийхар советий болх цІенхаццта тоабар. ДІадахача шерашкарчул дукха дикагІа болх бу района юртсоветаша, цар толамца кхоачашъяьй бахача нахагара хьайбий продукташ эвара план, хьинаре дакъа лоац юрта экономикеи культуреи хьалъеча, юрта вахара лоархІамера дешаш кхоачашдеча шерра тІаоз актив а депутаташ а.

ТІаийца решенеш мишта кхоачашъю хьажара лоаттабеча тІахьожамах лаьца дукха дувца мегаргдар. Дукха масалаш доаладе йиш яр цунах боалача пайдах лаьца. Иштта из дале а цу балхаца кІезига дац кхоачамбоацараш а. Уж кІезигагІа хилийтара парте райкомо боккха теркам тІаухийт парторганизацей секретараш Іомабара. Царца хан-ханнахьа семинараш ю, парте райкома бехкокхамерча болхлоша докладаш а еш.

А. ПАЛЬЧАК,
КПСС Урус-Мартана райкома орготдела заведующи.

Парте мугІарашка — толашагІбараш

Юбилейни шера Шаьла района «Джалка» совхоза парторганизаце вийтта саг гІакхийттав. Парте мугІарашка баьхкараш коллектива дикагІа бола викалаш ба: уж ба трактористаш, комбайнераш, электрикаш, слесараш, кхыбараш. Цар массане а хьокхаме къахьийгар, общественни вахаре хьинаре дакъа лоац. Цхьаккха а вац на юкъе общественни поручени йоацаш.

Дика кхоачашлу къонача коммунисташа шоашта тІаденха гІулакхаш.

Итт шу гаргга ха я Далаев Джалаудлеи Алиев Майрбекеи совхозе механизаторалла болх бу. Дика бовзаш ба уж цхьоалагІча отделене. Тешаме новкъостий, дика специалисташ оал царех болхлоша.

Укх юбилейни шера парте мугІарашка хьаийнаб Далаев Джалаудлин а Алиев Майрбек а. Дешаш гІоадоахаш да къонача коммунисташа даьха къахьегама толамаш а. ХІара гектара тІара юкъера лаьрхІача 230 центнер хьажкІаш чуийцай цар.

Дукха ха йоацаш хьаийцав КПСС мугІарашка коммунистически къахьегама ударник сокарь Элиханов Саламу. Из ва хьинар дола рационализатор, укх шера цо еина пхиъ рационализаторски предложени производствана юкъейоалаяьй. Цул совгІа шоай коллективе политинформатор ва къона коммунист.

Ше-шегІа лелац партийни организаце керте мугІараш шердара гІулакх. Парте ва безам бола саг из парте хьаьаца мегаргва аьнна вІоашта хете лаьрхІа кийчву укхаза. Масала, Эльдарханов Хизар парте водаш гІо дир совхоза керттерча инженера Асхабов Шамила. Партийни собрани йолаш лоацца аьлар цо: «Хизар тракторист ва, сона дика хов цо ший гІулакх мишта кхоачашду, болх мел дика бу, сона хеташ вай гІалат дарган из парте хьаийцача». Совхоза механика Ибрагимов Султана кийчвир парте ваха тракторист Шутаев Шамиль, Гудаев Бадрудин — электрик, совхоза централни усадьба комсомольски организаце секретарь Читигов Умар, иштта кхы дІ. ДикагІбола производственникаш парте мугІарашка хьачуэцар дІахо а боккха теркам тІабохийтаргболаш я совхоза партийни организаци.

А. МАГОМАДОВ.

СИХАГІА ХЬАЛЪЕ ГІИШЛОШ

…КХ тІеххьарча шерашка дукха производственни, культурно-бытовой, чуІеча цІеной гІирсаш хьалдеш латт Старопромысловски районе. Районе хьахиннай нах чубахача цІеной бІарчча кварталаши болхлой поселкаши.

Цуница дувзаденна дукха а дукхагІа ийшар укх тІеххьарча шерашка вешта а тоъаш ца хиина технически молен хий. ДикагІа фу лаь вІаштІехьдоаккхаргда-хьогІ яхаш лухача хана денз уйла еш дар из дош. Юххера а, Заводской районерча хьалхагІа хиннача хьастара мола хий Іалашдара реконструкци е лаьрхІар. Технически хий тІадоаладара пайда лоархІар Конева хутора районерча лаьтта кІалхарча хих. Сихха отта а яь чІоагІийр эшаш йола проекташи технически документации, капитальни балхашка дІадахийта ахча хьожадир, заявкаш а еина тІаеза йолайир оборудовани, арматура, материалаш. Соглашени йир «Грознефтестроя» треста СМУ-12 яхача лоархІамеча гІишлой организацена. Дола хІама дика вІаштІехьдаьниярг лаьрхІадар: технически проекташ йолаш я, ахча хьахьожадаьд, оборудовани материалаши тІаозаш латт, йолаш я балхах дика кайоалаш йола, шоай ханнахьа деррига балхаш чакхдоахалургдолаши лаьрххІача тайпара наха кхы тІа а денней бийсанней 45 эзар кубометр хий доладургдолаши йола низ бола подрядчик а. Цо бІарччача шера молача хица бизза кхоачамбергбар гаьна ядача ерригача производственни участкаштеи нах бахача пункташтеи.

Из лоархІамегІара объект хьалъе йолаяьй 1963 шера. Юкхьанца дІададаьча хана во вІаштІехьдаьхадацар балхаш. Заводской района № 6 йолча насоснера Бутенко цІерагІча поселке кхаччалца 15,2 километр йІаьхеи 400 миллиметр диаметр йолеи магистральни турбопровод а иштта Заводской района № 1 йолча насоснера Катаяма цІерагІча поселке кхаччалца 6,4 километр йІаьха, из-замиссел диаметр йола цхьаькха магистральни водопровод а йиллар. ДІа-юха къесташ йолча турбопроводий доккхагІа дола дакъа лаьтта кІалгІолла дилладар. Цхьабакъла, генеральни подрядчика бехкагІа балхаш сеца а деш, уж йистедаха деза ханаш шерагара шерага тІехьайоахар. ДІа-юха къесташ долча гоний турбаш хІанз а Іочуехка лыннаяц Стари поселке, Маяковски городоке, Грозненски хуторе, цхьаццайолча кхыча участкашка; кхы тІа а центробежни кхо насос а оттаяь реконструкци е езаш йола Бутенко цІерагІча поселкера хин насосни хІанз а йистеьлинаяц; цига дІакхоачашданза дисад электрически даькъера балхаш (тІахьожами автоматикеи) ер шу хьадоладелча денз кулг дІа ца тохаш йолча субподрядчика «Кавэлектромонтаж» яхача треста бехкагІа: йистедьхалац гІишлой юкъара балхаш (ийнаш Іотохилга, тховнаш дІакъовлилга, канализаци, дукха кхыдараш). цу гІулакхо юхадетт керттера балхаш, юкъагІйоах резервуараш хьалъяра, уж а 1963—1964 шерашка денз лаьтта Іояхкаь яла турбопроводаш а эксплуатаце дІалара ханаш телхаю. Турбопроводех дІа-юха къесташ дола говнаш йистедахара планаш кхоачаш ца еш йисар кхерам болаш я. Масала, 1967 шера хьахийцача 244 эзар сомах субподрядчика «Грозпромстроя» треста спец. СМУ укх шера 9 бетта пайда ийпар 36 эзар сом мара дац.

Хьалдеш латта гІирсаш хІанз сеца даьниаргаш моргаш да, балхаш дер цхьа спец. СМУ мара яц. Технически документации хьалхагІа даь даьннача балхашта оттаяь акташи дІа ца луш Іайнача генподрядчика бехкагІа СМУ-5 хьал ца еш сеца латт Бутенко цІерагІча поселкера аьшкабетонни резервуараш. Объекташка йоагІ-йоагІача аргІагІа хьалдаш балхаш, каст-каста цхьан объектера дІа а боахаш, кхыча объекте кхуол болхлой. графикаш кхоачашъяц, массанахьа а деррига кегар боалл, бехктокхам хеташ цхьаккха а вац, хІаьта из бахьан долаш сангараш чу а херпаш, уж хьалдарга бода мах без а беш. ГІирсаш хьалдеча участкашкара балхаш иштта кегаденна хиларах, СМУ-12 кулгалхой инициатива ца хиларах гІирсаш хьадара ханаш юкъагІйоах.

Кхы дикагІа латтац мелови тІоанашка бурув тохаш латта Хаян-Корт яха участок технически хица Іалашъяра объекташ хьалъяра гІулакх а. Бурув тохара балхаш толаме лелилга дукххача хьале болх беш йола буровойш цахаддаш хица Іалашъярах тийша хургда. Ахкан заманахьа эша технически хий кхоачамхиллал Алханчуртски канала чура Іалашдеш да. Цхьабакъда, Іан замалахьа канал лекъача хана, юха а, дІайхача шерашка санна, буровойштеи кхыча объекташтеи эша хий вІалла тоъаш хургдац, хІаьта из бахьан долаш болх сецаргба. Из проблема йизза къоастаяр духьа пайда эца лаьрхІадар хий даккхар духьа моцагІа денз цхьайтта скважина яьккхача, иштта Конева хуторера Хаян-Керта участке кхаччалца 300 миллиметр йола 14 километр йІаьха магистральни турбопровод йиллача Конева хутора юххерча лаьтта кІалхарча хих а. Цхьабакъда, из дІачакхъьккха яьннаяц, ши километр хиллал йола турбопровод изоляци янза а сангар чу Іочуйиллаьза а я. Цхьаккха скважина яц хІанз а бокъонца кийчъяь, скважинашка насосеш хьалъяьяц. Хий хьаувла керттера насосни дукха ха йоацаш мара хьалъе йолаьяц, цхьабакъда, балхаш хІаьта а Іалаьмате мела дед. Специалисташ-каменщикаш ца хилар бахьан долаш хьалдеш дац диспетчерски служба цІа, чуІеча цІеной элаш (шишша квартира йола 2 цІа), кхыйола объекташ.

ГІишлой-монтажни балхаш 1967 шера планах кхоалагІа дакъа мара кхоачашдаьдац. ГІишло болхлой низаца Іалашъяц Арсанукаев Алсбика Іумар начальник волча генеральни подрядчика СМУ-9. ХІанз укхаза болх беш цхьа иттех саг мара вац, хІаьта июнь бетта денз октябрь бетта кхаччалца нагахьа хилацар цига гІирсаш ду болхлой, кирпишкаши кхыйола материалаши тоъацар. ГІирсаш хьалдеш латтача моттиге кхоачамболлаш тІаэзаяц оборудовани арматуреи, хІаьта тІаэзар а араюккъе латт — догІо йоаеш, малхо йокъаеш. Проектага хьежжа тІаоза езаш хиннача цхьайтта насоса меттел тІаэзараш 2 насос мара яц, царех а наІ ший биззача кхоачамца а яц. Хий хьаувзача центробежни насосашта электродвигателаш оттаяьяц, хІаьта из бахьан долаш белгалъе йиш йоацаш латт агрегаташта кІал лард йолларгйола моттигаш. Иштта хІанз а тІехьа йоацаш я кран-балка а.

Оборудовани ший ханнахьа тІа ца езарах бола бехк ше мабарра тІабуж заказчика — цул совгІа из лоархІаме объект хьалъяра бадхий дикалгеи уж чакхлахара ханаш кхоачашъяргеи хьожаш йоацача «Старогрознефта» НПУ-на.

Хаян-Керта участок хица Іалашъяра хьалдеш латта гІирсаш мел эшача хІамаша Іалашдари цига гІишлой-монтажни балхаш дизза дІадоладари духьа заказчика а подрядчика а бехктокхам лакхбанза баргбац. Из объект хьалъяь яккхарца Хаян-Керта участке бурув тохаш латтеи бурув теха а яьха болх беш йолеи скважинаш технически молачеи хица Іалашъяра дош къасташ хилари цуниа цхьана Надтеречнии Грозненски юртеи районий юрта боахама хица бизза кхоачамбергболаш хилари кхета а деш. ХІаьта из боккхача, халкъа боахама лоархІамера гІулакх хиларах шеко мичай.

Т. ГУСОВ.

КЕРДА ДЕКХАРАШ ТІАИЙЦАД

ЧІоагГІа хьинар айденна къахьег укх шера Грозненски консервни завода болхлоша. Цхьайтта бетта план ханал хьалха кхоачашъяьй цар. Арахецача продукцега дІабода мах лохбар бахьан долаш пачхахьалкхенна 132 эзар сом ахча кходаьд.

Завода цехашта юкъе къаьстта белгалъяьннай электролитнии лакопечатнии участкаш чуйоагІа жестяно-баночни цех. Цхьа бутт дІабахийтабац цо план тІехкхоачаш ца еш. Дика вІаштІехьбаьккхаб М. Маршане ше кулгалдеча цеха болх. Укхаза йолаш я балхашта тайп-тайпара операцеш ю станокаш. ХІара болхлочо ший керттерча говзалал совгІа штамповщика, резинови укладчика, резчика, кхыйола говзал Іомаяьй.

Дукха кердадараш юкъекхухь укхаза болх тоабара. Масала, хьалха крышка чу хьамча гІозараш дехка болх кулгашца бора, цо дукха балха ха а йоайора. 1967-ча шера денз из болх машинашца бе баларо торо хилийтар кхычахьа балха гІоргволаш 40 саг мукъаваккха а, балха овсарле лакхъе а.

Завода продукци дІайеча организацешкара каьхаташ ухар упаковка ца яр бахьан крышкаш тІара лак Іодувл, уж каста мукхъюъ, яхаш. ДІадаьккхар из кхоачамбоацар а. Цхьа шу гаргга ха я заводо ший продукци упаковка еш дІаухийта.

Говзеи кхом беши шоай болх бар бахьан долаш духхьал цхьан 1967 шера 17 тонн аьшк, 70 тонн гаргга мазут, 5 тонн дуача хІаман лак кходаьд жестяно-баночни цеха болхлоша. Завода цехашта юкъе яьржача социалистически яхье хьалхара моттиг яккхарах карава кара тела Ше байракх елар цу цеха. Советски Іаьдала ах бІаь шу дузача деношка памятни вымпел а еннай цуниа завода администраце.

Уж еийлен совгІаташ доахача дика къахьийгад бригадираша Л. Вагапова, М. Мержоева, аьшках крышкаш хьайоахача В. Сутягинас, штамповщица О. Филатовас, аьшк тедача М. Чернаяс, кхычар. Юкъера лаьрхІача 120—130 процент кхоачашъю цар шоай сменни задани.

Крекингисташа дІадоладаь дика гІулакх хьал а лоацаш лакхара социалистически декхараш тІаийцад цу цеха болхлоша. Укх шерара план 25 декабре кхоачашъеи планал совгІа ши миллион крышка арахецеи лерхІ цар.

З. ГАЙСАНОВА

Ахироводникий теплофизикаи физикаи дешашта мехка боккхагІа болча специалистех цхьание Азербайджански ССР Іилмай Академе действительни члена Хабибулла Ибрагимович Амерханова язбаь бІаь совгІа Іилма болх ба, изобретени я. Цаккха хувца ца луш СССР Іилмай Академе Дагестански филиала кулгалхо а Махачкалерча физика Института директор а волча цо дукха къахьег республике Іилман кадраш хьалкхеяра.

Даьхено лакха мах баьб Іилмахочоа карагІдьннарий, цуниа Ленина орден, Къахьегама Цеча байракха кхо орден, «Знак Почета» яха орден, медалаш ларца.

СУРТА ТІА: Х. Амирханов физически Института лабораторе.

Р. Дина сурт.
ТАСС фотохроника.

КАРАБУЛАКСКИ кІоарга буруведттача контора бурувдеттараша къаьстта дика къахьег пятилетка шоллагІча шера. Цар чІоагІа къовсам лоаттабу бурув кІоаргагІа а детташ дукхагІа мехкдаьтта даккхара. Октябра деза цІей деадеча дийнахьа 11 бетта план кхоачашйир бурувдеттараша. ХІанзлехьа дукха хІама ца эшшаш шера план кхоачашъяьй цар. Укх шера теха бурув 29 эзар метр я. Ши-шегІа хьахиннадаи уж къахьегама толамаш. Уж хьахиннад шоай торонех, кердача техникахи технологехи бизза пайда а ийбеш хьинаре бурувдеттараша къахьегарах.

Ала дезаш да деррига техача бурох ялх эзар метр бурув боккха пайда боалача цхьаьарошечни останца теха хилар. Цу останна шера тоха лаьрхІачул ялхазза дукхагІа хул из. Духхьала из бахьан долаш пачхаьхалкхенна хинна пайда 524 эзар сом да.

Ер шу доладелча денз зІамига диаметр йолча останца теха бурув кхоъ-ах эзар метр я, из хул шера заданех лаьрхІачул шозза дукхагІа. Из бахьан долаш кходаь ахча 25 эзар сом да.

Массайола буровойш Іалашъяьй спуско-подъемни операцеш сихагІа чакхъяхара лаьрхІа йолча механизмашца. Халача балхашта механизаци яьй. Цар а торо хулийт къахьегама овсарле лакхъе. Хьалъеча скважинай конструкци чоалхане хургйоацаш хувцарах кходаьд дукха металл. Масала, хьалха дІаяхача хана хІара скважина Іочуухийташ хиила колоннаш кхоккха яр. Цу гІулакха дукха уйла йир инженераша, специалисташа. Коралир кердадар. ХІара скважине шишша мара колонна Іочуйохийтаргйоацаш гІулакх вІаштІехьдаьккхар. Серноводски мехкдаьтта доаллача моттигера хьалаш чоалхане дале а, цигарча №№ 14, 18, 12 йолча скважинашка кхоалагІа йола колонна Іочу ца йохийташ бурув техар. Из бахьан долаш кходаь металл 254 тонн я.

Цул совгІа обсадни турбаш Іочуухийтача а пайда эца болабир цхьаькха кердачох а — электросварках. Масала, № 149 йолча скважине Іочуухийтача 9 дюймови колоннах 1000 метр хула дакъа электросварка новкъосталца вІашагІделлар. Иштта уж мероприятеш чакхъяьхар №№ 65, 67 йолча скважинашка. Из бахьан долаш а дукха металл кходаьд.

Боккха пайда баьб укх шера буровойш хьалъеча сетевой график юкъеяхьарах. Сетевой графиках укх шера хьалъяьй 9 буровой. Белгалдаккха дезаш да из бахьан долаш царех хІара скважина лаьрхІача ханал хьалха хьалъяь яккхари уж хьалъеча дІалодар дикка кІезигдаь хилари.

Бурувдеттараш халача балхах мукъабаьхаб контора инженерий конструкцех кийчъяь гидромешалка производствана юкъеяхьарах. ХьалхагІа массехк болхлочо кхоачашбеш хинна маркхал кийчбара болх цхьа саг мара ца везаш кхоачашбу. Метр бурув тохача эша маркхал хьабеча дІайода балха ха 5 минут кІезигьяьй. Из гидромешалка производствана юкъеяхьарах хІара шера ах миллион гаргга сом ахча кходу.

Контора айхха бувзам лоаттабу Іилманца. Масала, московски «Гипронефтемаш» кийчъяьча меха низманта промышленни тохкам бир тха конторе. Царех да автоматически буровой дІоагІа, гидравлически дІоагІа. Иштта бувзам лоаттабу бурувдеттараша СевКавНИИ коллективаца а. Укх тІеххьарча хана цо кийчдаьча колонкови цхьаншарошечни останта тохкам бир конторе. Уж дикеи пайданеи хилар гучадаьлар, хІанз уж дукха арахеца доладеш да. Уж санна масалаш кхы дукха а доаладе йиш я.

ЧІОАГІА теркам тІабахийта лелалу конторе болхлошка технически дешар дешийтара гІулакх а. Кхо бІаь совгІача бурувдеттараша, лаборанткаша, токараша чакхъяьхай шоай балха говзал лакхъяра, авари йоацаш бурув тохава техминимума курсаш. Цу гІулакхо дикка кІезигъяьй хулаш йола авареш. ДукхагІбараш школашка, техникумашка, институташка деша багІаш ба. Дукха ха йоацаш Грозненски мехкдаьтта институт чакхъяьккхай И. Шляхова, В. Семжинова, Н. Дашкевича, кхыбараша. ХІанз деша багІараш а дукха ба.

Иштта кердадараш производствана юкъекхухьача контора дитІехьа лакхду доаха къахьегама толамаш. Конторерча 14 бригадах ийсне кхоачашъяьй шера план. Эггара хьалха шера план кхоачашйир бурувдеттарий мастер Старшинин керте латтача бригадо.

Дика къахьегаш я мастераш С. Михайлов, Н. Рудьков, Н. Губин, кхыбараш керте латта коммунистически къахьегама сийлен цІи лелаю бригадаш.

Толамца бурув тохаш да конторе эггара хьалхарча тІехкІоаргача № 153 йолча скважина. ХІанзлехьа Ю. М. Шкурат керте латтача бригадо цуниа теха бурув 3000 метр я. Графикал бутт хьалха ювлаш бурув тохаш хьайоагІа бригада. Авари йоацаш бурув а тохаш, укх шера бригадо кходаь ахча 3,5 эзар сом да.

Скважинашта бурув а теха уж дІачуялара хьалхара моттиг лоац Серноводски участка коллективо. Духхьала ноябрь бетта цига шин скважинера йоккха мехкдаьтта кІеж техай. Цига бурув тохаш мел йола скважинаш графикал хьалха балхаш чакхдоахаш хьайоагІа. Цу кердача участке къаьстта дика къахьег Бородацкий Иван Михайлович керте латтача бригадо. Цу мастера дукхача шерашка хьинаре къахьегарах еннай Ленина орден. Карабулаке эггара хьалха мелови мехкдаьтта гучадаьккхачарех я из керте латта бригада. Ший балха опыт догаьза долаш дІалу цо къоначa бурувдеттараштa.

Карабулакски конторера бурувдеттараша чІоагІа фе ба. Цар бІарг ца кхеташ дисац цхьаккха кхоачамбоацар. Заманкулерча № 65 йолча скважинера дукха ха йоацаш бурильни инструмент хьалъарайоаккхаш яр Колесников Михаил керте латта смена. Прибораш хьежаш латтача бурувдеттавий гІонча Чаниев ИбрахІама бІаргадайра авари хилар кхерам бола кхоачамбоацар. Сиха ший новкъостешна А. Плиевца, Х. Кудзаевца еха турба дІа а яьккха цуи метта керда турба оттайир цар. Из бахьан долаш баркал кхайкадир царна. ЧІоагІа раьза хилар цу гІулакха цу бригадана керте латта мастер. Социалистически Къахьегама Турпал Катасонов Андрей Дмитриевич.

ХІанз а дукха балхаш да цу бригадо чакхдаха дезараш. Хьалъяь йоаккхаш латт 7 эзар метр кІоарга бурув тоха дезаш йола № 47 скважина. Из вай республике эггара кІоаргагІеи эггара хьалхареи скважина я. Декабрь бетта бурув тоха болалургба уж.

Пятилетка план ханал хьалха кхоачашъяра керда социалистически декхараш тІаийцад контора бурувдеттараша. Ер шу чакхдоалаш планал совгІа 5 бІаь метр бурув тохеи, планал совгІа бурув теха цхьа скважина дІачуялеи лаьрхІал цар. Вышкаш хьалъераша хьалъе лерхІ 12 скважина, царех 9 хьалъяь яьннай.

Доккхий декхараш латт бурувдеттараштa хьалхашка 1968-ча шера а. Мехкдаьтта доаллий хьажа бурув тоха доладергда Наьсаре, Яндре, Закане. Шоашта хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашдергхиларах дог тийша ба бурувдеттараш.

А. БАКАЛЮК,
Карабулакски бурувдеттача контора производственно-технически отдела воккхагІвола инженер.

МЕХКДАЬТТА ДУКХАГІА ДАККХАРА

ПРОЛЕТАРСКИ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ ХЬАЙОЛАЛУЧЧА

КОММУНИСТИЙ СОЮЗА — КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЮХХЬАНЦАРЧА ИСТОРИЧЕСКИ ФОРМА 120 ШУ ДИЗАД

Цхьа бІаь ткъо шу гаьна даьннад вай берригача дІахорча коммунистически болама лоархІамегІарча пунктех цаІ а хиина дІаэттача йоккхача событена. 1847 шера вІашагІъеллай коммунистий Союз — Іилман коммунизма революционни принципий ларда тІа хьаяь деррига мехкий хьалхалаттача болхлой юкхьанцара объединени.

Коммунистий Союз — Коммунистически парте юкхьанцара исторически форма хьахилар Іилма утопеи, творчески революционни хьехам болхлой боламерча догматизмаи сектантстваи толар маІан долаш дар. Болхлой классага бокъонца дола цуи къовсамо лерхІараши уж кхоачашдара наькъаши дІахьокха могаргдолаш хиннача утопически социализмаи коммунизмаи тайп-тайпарча течешта Марксеи Энгельсеи йІаьхха хана лоаттабеча къовсамах хьахиннар дар из.

Коммунистий Союз хьахиннай Марксеи Энгельсеи кийчъяьча революционни теоре принципаш вІашагІтохареи болхлой хьалхалаттача боламеи ларда тІа. 1837 шера денз немецки болхлошта юкъе йолаш хиина, утопически коммунизма возренешта тІехьалаьтта къайлагІара общество — кийсхонхой Союз 1847-гІа шу долалуш тийшар ший хьалхара программеи вІашагІйоллара методаши цу хана болхлой класса революционни къовсама декхараша маяххара ца хиларах, цудухьа МарксагІеи ЭнгельсагІеи предложени елар цо Союз эргайоаккхача юкъе дакъа а лоацдалар оаш, цуи керда, Іилман программа а оттаюялар, аьнна.

Союзе дІачу а баха, Марксеи Энгельсеи дакъа лаьцар 1847 шера июнь бетта Лондоне хиина цуи эггара хьалхара конгресс кийчъечеи чакхйоаккхачеи. Конгресса балха лоархІамегІара результат хилар Союза овлангара денз эргало ира маІан долаш хиина керда устав тІаэцарах. Марксеи Энгельсеи тІагІортадаь хьалехарах хьалхагІа хиннача устава юкъера дІакхессар Союз йолаш хилар къайла лоаттадергда аьнна деннача дешаца а шоаш тІахьожам ца лоаттабеш долча кулгало яьча решенеша яхар цхьаькха духьале йоацаш кхоачашдергІа аьнна тІаийцача декхарца а бувзабенна членаш а болаш хиннача цу организаце хьалха баь барт дагабохийташ мел хинна хІамаш. Кердача устава юкъейихьаяр кулгаллу органаш юкъ-юкъе юха харжа езаш шоай гІулакхий хьакъехьа хан-ханнахьа отчет тела езаш хилар дувиаш йола Союз вІашагІйоллара демократически принципаш.

Конгрессе керда программа тІаийца хиннаеце а, бухсоцача кхаьча Союзо лерхІараш къоастадеш йолча устава эггара хьалхарча статьяс белгалдора цуи дІахорча программа керттера наькъаш. Цу тІа йоахар: «Союзо лерхІар да: буржуази дІайоаккхалга, пролетариата доал оттаделга, къаьнара, антагонизма ларда тІа латта классаш, буржуазни общество дІайоаккхилга, классаш а йоацаш, частни доалахье а йоацаш йола керда общество хьаелга». Союза гІулакхашта луш йола керда лостам иштта хьахьекхар конгрессе тІаийцача цуи кердача цІеро а: къаьнача, яьржа, хоадамболлаш йоацаш хиннача цІера — кийсхонхой Союза меттел цу хана дена коммунистий Союз аьнна цІи яха йолаелар цунах, хІаьта «Берригa нах вежарий» яха къаьнара, утопически девиз «Масса мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!» яхача революционни лозунгаца хийцар.

Хьалхара конгресс чакхъяьнначул тІехьагІа Союза лоархІамегІара декхар дар программа оттаелга. Союза хьалхагІа хиннача кулгалхоша оттаяь программа тайп-тайпара проекташ 1847 шера аьхки гурахьеи моттигерча организацешка шерра йийцар. Цу дискуссешка чІоагІа дакъа лаьцар Марксеи Энгельсеи. Цу тайпарча дискуссех цаІ йолча хана Марксеи Энгельсеи ювцийта юкъеаьккхар шоаш оттаяь «Коммунизма принципаш» яхача цІерах бовзаш йола программа проект. Цу произведенена эггара хьалха юкъейихьар цул тІехьагІа «Коммунистически парте Манифеста» классически формулировко чулаьца дуккха Іилман положенеш.

1847 шера ноябрь бутт бовш хьайийллача коммунистий Союза шоллагІча конгрессе юккъера моттиг дІалоацаш хиннай программни дешаш дувцаро. Конгрессе итт дийнахьа лаьттача дискуссе шоаш хьаллоаттаяь бІарчча цхьа программа кхайкайир Марксеи Энгельсеи. Барт вІашагІа ца кхетийташ хиина деррига дешаш юххера а къоастадир, тІаккха царна тІадиллар Манифеста тайпара Союза программни документ оттаделга. Цкъа хьалхагІа Союза общинаша дийцачул тІехьагІа шоллагІча конгрессе бокъонца чІоагІдаь даьлар устав.

Цу тайпара, цхьоалагІчеи шоллагІчеи конгрессий решенеща вІашагІъеллар коммунистий Союз — Коммунистически парте чІоагІа ядро, хІаьта цуи программа а хиина дІаэттар Марксеи Энгельсеи язъяь «Коммунистически парте Манифест» — керда революционни мировоззрени кхайкаяьи пролетариата бухсоцача кхаьчача лерхІарашта, цуи классови къовсама тактикаиа, пролетарски интернационализма принципашта теоретически ларда еллаи дола башха дика документ.

«Коммунистически парте Манифест» кепатеха

ДЕКХАР ЦАI ДА

Чоалханерча механизмо болх беча хана цуп «дегIах» мел йоахка эIамига а йоккха а маьженаш дIатIахьежача хIараяр шиший болх беш хете а уж цхьа декхар кхоачашлеш я. Царех цаI телхача, ерригаш а соц уж.

Иштта ба гIишлошъерий болх а. Цхьабараш маркхал, бетон ю, шоллагIбараш кирпишк, кхоалагIбараш — кор, ниI... БIарчча система я из. Цун хIара звено тайжжа болх беш ца хуле заводаш, фабрикаш, цIенош урагIухаргдац, цунга хьежжа мара вахa моттиг а гоалургьяц. Шоаш ца теше дIахаттал Наьсаречa СМУ-8 растворно-бетонни узлерча бригадирага Оздоева Хьавайга.

Цу вай ювцача система керттера звено я из узел. КIезига-дукха цун болх мелбелча Наьсаре гIишлош хьалъеча дукхача моттигашка хоалу. Цигара балхаш ледарагIа лел. Хьавайна дика хайнад из, ше нига къахьегача укх пхе шера. Цулухьа боагтIача тайпара вIаштIехьбаккха гIерт из бетонни маркхали хьабеча шийн бригада болх.

Бригада йоккха яц — Хьава а йолаш ялх кхалсаг. ХIаьта а барт хиларна балхах кайоал цун, гIишлошъераша хьаяйта самосвал яьсса юха яхийтап мелла чехка из ухар аьнна. Бахьаш бе доккхала мара ха йиц Хьавас, цундарча Итарова Тамарас, Сагова Салос, Амхадова Марема. Цар цхьана болх бу дукха ха я. Шоаех хьахкийттар къахьега Iомаву цар, дегIах йоаллаш яле мекъал эIайоаккх.

Цурова Тамарай Мархиева Довхапи юххьанца шоаш цига балха баьхкача хана балхах хала ба яхаш оагIув увза баьлар. Атта болх цхьаннахьа а бац шоана, шуп мекъалга хьежача лахача корабоагIаргбоаца болх кхьчаб шуга, шоана хой, яхаш царца бегаш а беш гIум ловсаш, бетонаца бупкераш хьалъюзаш боахкаш хулар юхьмараш тIа хьачар а даьле цIе бос баьнна кхалнах. Кадай бора цар болх, кIаьлбенна дуаш дола хIама чам болаш хетар.

Хьоккхама низ боккха ма бий, цхьаккха агитаци, пропаганда а яц цун духьалъотта йиш йолаш. Иштта коллективана дIайора хьалхагIа шек ювлаш хинна ши йолхло. ХIанз уж а ба керда хьатIабаьхкачарна «куралаш» е йиш йолаш. ДIабахача 10 бетта цу эIамигача «лаводо» арахийцаб 6260 кубически метр бетонни маркхали. Из хул планал 260 кубически метр совгIа.

Хьинаре дIайолаль юбилейни вахта лаьгIлац укхаза. ГIишлошъераш кердача шера дикача къахьегама совгIаташца накъабаха тохабеннаб, тIаккха царца деттадала дезаций узла «дог» а.

Цун болх дIагIоргбац нагахьа санна самосвалаш ледара лелe. ДукхагIа долча даькъе цар болх барга хьежжа мара даргдац Хьавай бригада сий, хIана аьлча маркхал, бетон хьаьчул гIехьагIа дукха латтийта йиш яц: цу сахьте «дIалоац» из, чIоагIлу.

Дика хет Хьавайна эггара кадайгIа волча шофера Евлоев Даудa самосвал бIаргаейча. Из тешаме шофер ва. Сий ду цун из болх беш волча Наьсаречa автобоахама болхлоша. Лакха да производственни хьоккхамаш, хала бар аьнна балхах къахкаш вац, производства эшача метте дийнахь а буc а кийча ва. ХIанз цу узле хьаеш йолча продукцех пайда эпаш ворхI объект я Наьсаре. Цу хIара объекте шозза — кхозза маркхал, бетон яхьа кхув Даула.

Цкъаза машинаш ца тоъаш а моттигаш нийслу. ГIишлошъерашка а хилац уж хьаяхкийта. ЛоархIаме болх лаьгIбалийта йиш мачай. Цу хана оарцагIа воал узла мастер Аушев Махьмад. Шийн болх дика бовзаш эIамига саг ва из. Цкъа бехк баьккхабац гIишлошъераша цун «рецептах» хьаяь бетон, маркхал во ба аьнна.

Гуйрийна, кхашкара балхаш сихденнача хана транспорт кIезига ухийт автобоахамо растворни узле. Цу хана Карабулакаца Сунжерча автобоахама буввам вIашагIйол Махьмада. Массанахьара «кIезига-кIезига» транспорт хьа а Iай болх шийн лерттIа дIабода. Цудухьа кхоачашлу узла коллективо шийна хьалхашка латта декхараш.

Бакъда доахача производственни голамех керттера дакъа Хьавай бригадага кхеач.

Дукха гIишлош-вампалаш я городе Назране, районе хьалъяь а хьалъеш латташ а. Царех дукхагIъярашка кIал Хьавас хьаьча бетонах иь лардаш йоахк, пенаш а цо баьча чIоагIача маркхална деттад. Мелаб из, мал варгва из эза...

М. ЗАНГИЕВ.

БЕРКАТЕ КУЛЬТУРА

Вай мехка бахача наха чIоагIа эшаш да бочеи хьунеи бIараш. Царца дукха хьоанал, белокаш, минеральни тух, витаминаш я. Геттара дика лоархIаш да цу бIарех доаккха даьтта. Боккхача лоархIаме бедал я бIараш конфеташ, хьовла, торташ, печенеш еча.

ЧIоагIа маьхе я цу бIарий дахча — къаьстта боча бIараяр. Из йоацаш мегаш яц хьуна обработка еш йола промышленность— шифоньераши столаши хоза хул цох.

Дика новкъостал ду цу бIарий гаьнаша лоаман юхе ядача республика районашта лаьттан эрроэена къовсам лоаттабе а.

Мишта лел из пайдане культура дIаера гIулакх вай республике?

РСФСР Министрий Совета соцам тIа белгалдаьккхадар Нохч-ГIалгIай АССР-е укх гаргарча шерашка итт эзар гектара тIа бIараш дIадувлда аьнна. Из решени кхоачангъеш вай колхозашеи совхозашеи 1815 гектара тIа боча бIараши 6000 гектара тIа хьуна бIараши дIадегIад.

Цхьадолча боахамашка миндала опытни участкаш дIайийнай, дIахо йодача хана ебаргйолаш я из культура.

Уж беркате культураш дIаера гIулакх мела дита йиш яц колхозаша, совхозаша, хьуна боахамаша.

Къаьстта теркам тIабахийта беза бIараш кхелеча биологически башхалонаштеи уж кхееш царна де дезача гIулакхаштеи.

Защитни полосашка, каналаштеи наькъаштеи йисте, лоаман босешка дIайогIа еза уж гаьнаш.

О. ШАДИЕВ.
Республика юртбоахама опытни станце сотрудник.

РЕСПУБЛИКА ДЕШАРА ЗАВЕДЕНЕЙ ПРЕПОДАВАТЕЛИЙ, СТУДЕНТИЙ, ДЕШАРХОЙ КОЛЛЕКТИВАШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

1967 шера республика колхозашкеи совхозашкеи юртбоахама культураш чуэцача хьинаре дакъа лацарах Нохч - ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла дешара заведеней преподавателий, студентий, дешархой коллективашта:

Къахьегама ЦIеча Байракха орден лелаеча Грозненски мехкдаьтта института;

Нохч - ГIалгIай Паччахьалкхен педагогически института;

Грозненски педагогически училища;

Гудермесерча педагогически училища;

Грозненски медицински училища;

Грозненски статистически техникума;

Грозненски мехкдаьтта техникума;

Грозненски химико - технологически техникума;

Грозненски кооперативни техникума;

Назрановски зооветеринарни техникума;

Шелковской юртбоахама техникума;

Серноводски юртбоахама техникума;

Грозненски городской профессионально-технически училища № 1;

Грозненски технически училища № 2;

Грозненски городской профессионально - технически училища № 3;

Грозненски городской профессионально - технически училища № 4;

Грозненски городской профессионально - технически училища № 5;

Грозненски городской профессионально - технически училища № 6;

Грозненски городской профессионально-технически училища № 7;

Гудермесерча городской профессионально-технически училища № 8;

Грозненски городской профессионально - технически училища № 9;

Грозненски городской профессионально - технически училища № 10;

Грозненски городской профессионально - технически училища № 11;

Грозненски городской профессионально - технически училища № 12;

Грозненски городской профессионально - технически училища № 13;

Назрановски городской профессионально - технически училища № 14;

городской профессионально - технически училища № 18, Наурски район;

городской профессионально - технически училища № 19, Наурски район;

городской профессионально - технически училища № 20, Наурски район;

городской профессионально - технически училища № 21, Надтеречни район;

городской профессионально - технически училища № 22, Грозненски район;

городской профессионально - технически училища № 25, Наурски район;

Грозненски технически училища № 26;

городской профессионально - технически училища № 27, Наьсарен район;

Грозненски технически училища № 28;

юртара профессионально - технически училища № 1, Сунженски район;

юртара профессионально - технически училища № 2, Наурски район;

Нохч - ГIалгIай республикански профессионально - технически образоване управлене коллектива.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

гор. Грозный,
1967 шера 25 ноябрь.

РЕСПУБЛИКА АВТОТРАНСПОРТНИ БОАХАМИЙ КОЛЛЕКТИВАШТА. НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЯЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

1967 шера юртбоахама продуктай хьувкъам чуьцараи дIаозараи республика колхозаштеи совхозаштеи доккха новкъостал дарах Нохч - ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Нохч - ГIалгIай транспортни управлене Сунженски автобоахама;

Нохч - ГIалгIай транспортни управлене Наурски автобоахама;

Нохч - ГIалгIай транспортни управлене № 3 йолча Грозненски автобоахама;

«Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене № 3 йолча гаража - филиала;

«Чечингстройтранс» яхача производственни автотранспортни объединене № 5 йолча гаража - филиала;

«Грознефтехимзаводы» яхача объединене автотранспортни контораиа;

«Грознефта» объединене транспортни контораиа;

«Малгобекнефта» мехкдаьтта промыслови управлене транспортни контораиа.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Г. СКЛОКИН.

гор. Грозный.
1967 шера 27 ноябрь.

Узбекски ССР Iилмай Академе физика института атомни реактор.
А. Полякова сурт. ТАСС фотохроника.

Техника тоаеш латт

ТIадоагIача шера, тIайпача социалистически декхарашка хьежжа, юртбоахама культураш кхеяра боккхача лоархIаме да юртбоахама техника кхашкарча балхашта шийн хаьнахьа кийчъяр.

Из гIулакх бехктокхаме хилар тIехдика кхетаду тха ремонтникаша. Техника тоае дIадоладеннад тхо сентябрь бутт чакхбоаллаш. Цу хана денз итт трактора ремонт яьй оаха, ерригa а йиъалагIча квартале графиках тоае езараш тхъо трактор мара йоацача. Ала деза, хIанзчул тIехьагIа техникана ремонт яра темпаш лакхлургхилар, хIана аьлча кхашкарча балхашкара мукъайоалаш я хIанз техника.

Тракторaш тоаяра балхаш тайп-тайпара узлаш вIашагIъех ка бригадно-узловой хьисапе ду оаха. Двигателашта ремонт еш ва лакха квалификаци йола слесарь Катаев Iаьла. Шаккха а брак нийсъялийтаи цо ше двигателашта ремонт еча, хIаьта шийн сменни задапеш хIара денна 120—130 процент кхоачаш а ю. Из ва ремонт яьча двигателашта обкатка ер а.

ШоллагIа узел я пусковой двигателашта, даьтта, хина насосашта, сцеплеией муфташта ремонт еш. Цу узле бехктокхамегIа дола балхаш деш ва коммунистически къахьегама ударник вола слесарь И. Владимиров. Шийн участке цо сменни заданеш тIехкхоачашъеш а дикал лакха йолаш болх барах а цIей тIакхоачаш 25 сом премена лаьрхIа ахча а делаь цунна.

Механически мастерскеника оаха вIашагIъелла кхоалагIа узел теплови аппаратура тоаеш я. Цу узла кулгалду комбайнера М. Федюшкина. Дика бовз цунна шийн болх. тIехдика кхоачашлу цо шийн участке деш дола балхаш. ТIахьожам лоаттабе безац тха цу узле деча балханшта, хIана аьлча из гIулакх комбайнера ше толамца кхоачашлу.

Iалаьмате бехктокхаме узел я автомобильни двигателашта ремонт ю узел а. Цу узла кулгал деш ва слесарь Л. Есков. Шийн заданеш 120—130 процент кхоачашъю цо.

Белгалде деза хIара узле шоай болх дика бовзаш а из тIехдика кхоачашбеш а механизатораш, ремонтникаш болга. Иштта масехк деш ала безам ба са токарь волча Спицин Федорах. Коммунистически къахьегама ударник ва из. Цхьаккха а смена дIаяхийтац цо шийн задапеш тIехкхоачаш ца еш.

Тха мастерской вIашагIа мел ехкача узлашка болх беш болча ремонтникий, механизаторий къахьегам буввабенна ба. ХIара узлерча къахьегамхоша шоай болх сихеи дикеи барга хьежже мара тоаяь бIаьеган кхашкарча балхашта кийча хургьяц юртбоахача техника. Из дика кхета а деш къахьег газосварщика П. Зотова. Шийн болх беш е а, цун вIаштIехьдоал шийн новкъосташта эша новкъостал де, царна па хоьр дIахьеха. Из бахьан долаш цкъа ремонт яь йьнна деталеш кхы кулг тоха дезаш хилац.

Тха мастерской болх беш ба ремонтникашта нийсса механизатораш а. Кхашкарча балхех мукъабоаллаше а мастерской техникана ремонт еча новкъостала бех оаха уж. Дика къахьег цар а.

Ала деза, техникана ремонт е тхо дIадоладеннача хана кхашкара балхаш чакхдаланза хиларах, техникана ремонт яра темпаш Iа-яха лакха па хиналга. ХIанз уж балхаш сихдергда оаха.

П. ГОРБАТЕНКО,
«Гудермесский» совхоза мастерской заведующи.

ШЕРАГIА БОАРЖАБЕ КХЕТАМА БОЛХ

Вай республика предприятешка, учреждененшка, боахамашка кагирхошта юкъе беча кхетама балха кулгдеш я «Знание» яхача республикански обществе вIашагIъелла комисси.

Дика вIаштIехьбаьккхаб комиссе кагирхой даьй революционни традицех хьалкхебара болх къаьнагIа йолча «Красный молот» яхача заводе. Комсомольцаши кагирхойи бар завода истори дIаялдара гIулакх юххьанца дIадоладаьраш. БоккхагIбараша шоашкара хьоккхам а телаш боккха болх чакхбоах кагийча нахеи мехкарашеи завода истори Iомадарца цхьана йоккхагIа йолча поахален революционни опыт карадерзаяра, цун традицеш шоай практически тахапарча деи гIулакхашца ювлаяра. Укхаза каст-каста къахьегама, тIема ветеранашца вIашагIбеттлу. Уж дукха ба заводе хIана а тIехь къахьегаш.

ЛоархIаме болх чакхбоах кагирхой комиссе крекинг-заводе а. Дукха ха яцар духхьала кагирхоех латта № 1 йола цех тIехьаюсаш хинна. Укхаза цхьайолча хана къахьегама дисциплина телхайора. Къаьгга гуш дар, кагирхошта юкъера кхетама болх тесса бита хилар. Сихха оарцагIъьялар комисси кагирхой гIулакхаш тоадара. Цехе, общежите цу гIулакха тIаерзаяь тайп-тайпара мероприятеш чакхъяха болабелар. Из бахьан долаш лакхъелар кагирхой инициатива, бехктокхам. Боккхача сакъердамца чакхъяьлар укхаза «Даьй турпален гIулакхаш къонгаша дIахо дахьа деза», «Сага сийле» яха диспуташ, «Сага праз деза», «Сийлен гIулакхашца белгала ва вай заманхо» кхыйола дешара конференцеш.

Цу дерригнех а доккха новкъостал хилар завода партийни организацена а кулгалхошта а. ХIанз заводе къалхалаттарех я из цех.

Республика а города а кагирхоша боккхача безамца тIаэц шоаш болча хьоашалгIа баьха комиссе членаш Назиев, Быков, С. Цифаров, Лубуз, Мищеряков иштта кхыбараш.

Ши эзар гаргга, республика кагирхошта хьалхашка, военно-патриотически темах лаьца лекци йийшай, бIаьш вIашагIкхетараш, тематически сайренаш чакхъяькай «Знание» яхача республикански обществa.

Кагирхошта юкъе политически знанеш йоаржаеш кагирхой комиссе беш бола болх РСФСР «Знание» общества IV пленуме белгалбаьккхаб. Цхьабакъда, хIанз а дукха кхоачамбоацараш да цу тха балха юкъе. Дукха ха йоацаш тха «Знание» общества правлене президиума заседани хилар. Дерригача дешаща цхьана «Кагирхошта юкъера багареи кепайоазони пропаганда дIахо йодача хана дикагIа хилийтара де дезараш» яха доци дийцар. Президиумо белгалдаьккхар кагирхошта политически къахьегамеи кхетам балара болх эсала лелалга. Цхьайолча районашка из болх тесса битаб. ХIаьта республика культура учреждененша йоагIача бесса йовкхо яц этика, эстетика, литература, искусства дешашта кагирхошта юкъе пропаганда яра. Укх шера 194 лекци искусствах 676 лекци литературах мара йийша хиннаяц. Къаьстта эсала лел кагирхошта юкъе литератураи искусстваи знанеш йоаржаяра болх Наьсарен, Нажай-Юрта, Старопромысловски, Грозненски районашка.

С. ГАРГАЕВ,
«Знание» яхача общества референт.

ХАНИФАЙ СТАНОКА ЙИШ

Дукха станокаш я Наьсаречa Ахриев ГIапура цIерагIча завода механически цехе. Бакъда Iаяха дукха гIар-тата дац цу чу, шаьрра хоз дIа-хьа дувца къамаьл.

Хоза йиш хьахозаш хилча дега салоIам хул, къахьегама овсарле лакхлу, ерригa уйла ше беча балха тIа йода. оал. Шоай даьшта тоам беш шийн тайпара ашараш лекха хургьа-кх станокаша. Шишех лелаш санна хет станока тIа болх беш йоаллача юккъерча дегIара-къонача кхалсага кулгаш ше деталь хьаяцаш. Из, цу дошув санна къегаш кхестача, сверлока дIакIалхьош шийн кулгашта бIарахьежаш. Уж шеаш лела Iемаз. Сменах цун кулгех чакхйоал 180—190 накладкаш. Нормага диллача из я 130—140 процент.

Дукха ха яц из цига сверловщица болх бе ена, пхи-ялх бутт. ХIанз мара йолаенаяц шийн професси йовза, езаяла. Бакъда, хIанзехьа а гуш да Хьанифай балханара безам чIоагIа болга. Нагахьа санна болхлой дIа-хьа кхувла машин хьа па йоагIаш гоаелча Наьсар-Бертера (2—3 километр) гIаш заводе йода из балха тIехьа ца йисар духьа. Балха тIехьа яллал бахьан дац из, оал Хьанифас, вай дай кхы а гаьнагIа ихаб гIаш. ЧIоагIа гIадъяхай из хIанз шийна кIира ши ди мукъа долаш, шортта ха я хIанз пIагIа хьажа. коа эпар де, салаIа, берашта гIулакх де.

ХIара бетта шийн балхаца дикагIа дIаIам Хьанифа, лакхлу цун говзал. Укх деношка цун кхоалагIа разряд яла лерхIаш ба цехе. Октябра делача цIейна накъайолаш санна айденнача хьинарца, боккхача безамца къахьег цо хIанз а.

М. МИНКАИЛОВ.

ТАСС-а хоам

1967 шера 28-ча ноябрера денз 30-ча ноябрга кхаччалца йолча хана Советски Союзе Тайжача океана экватора районашка форда тIа 40 миль радиус йолча гомашта юкъе кховсаргья Къилбаседен шоралах 32 градуси 15 минути малхбоален дIоахалах 173 градуси 42 минути а координаташ йола центра, хIаьта иштта къилбаседен шоралах 18 градуси 25 минути малхбузен дIоахалах 178 градуси 30 минути координаташ йола центр а йолаш йола ракеташ-носителаш.

ТАСС-а тIадиллад, кхерамзле Iалашъяр духьа Советски Союза правительства Тайжача океане форда тIарчеи фегарчеи наькъех пайда эпаш долча кхыча мехкий правительствашкара, ден-бийсан шоллагIча ах даькъе, моттигерча ханах 12 сахьат даьлча денз 24 сахьат даллалца хIара денна экваторен фегарча арени цу районашка кемаши самолеташи чуухаргдоацаш, йоагIаш йолча органашка указанеш дулга дехаш хилар дIакхайкаделга.

ДИВНОГОРСК. Эггара хьалхара агрегат эксплуатаце дIаяла гIерташ юхедиса балхаш деш латт Красноярски ГЭС-е. Хий чухийцад агрегата аьтта оагIорахьарча берда йистерча котлована чу, турбопроводаша болх мишта бу хьежаб. Эггара хьалхарча агрегата болх мишта бу хьажа болабеннаб.

СУРТА ТIА: Красноярски ГЭС тахан.

Ю. Бармина сурт.
ТАСС фотохроника.

араялар Малхбузен Европа цхьадолча мехкашка буржуазно-демократически революци йолаяларца цхьана нийселар. Дуккха аламаш реакце нийзашпа лоаттабеча къовсама юкъеза йола 1848-1849 шерий революци Iилман коммунизмана лард еллараша оттаяьча программни тактически принципашта лоархIамегIара исторически тохкам белга хилар. Маркски Энгельсеи хьаяь пролетарски парти сийленца чакхьаьлар цу тохкамах. Цаккха а хувца ца луш революционни къовсамхой хьалхарча мугIарашка латтар коммунистий Союза членаш, контрреволюце низашта духьала эггара чIоагIагIча тайпара къовсам лоаттабара дукхха аламаш тIа а хьехаш. Маркски Энгельсеи арадоахаш хиннача «Нови Рейнски» газетo хIара денна кулгалдора адамаша лоаттабеча къовсама, пролетарски революционерий низаш кхоталора, хIаьта, мадарра, аьлча, пролетарски парте штаб хинна дIа а эттар из.

Коммунистий Союза исторе тIеххьарча этапе, революци нийшачул тIехьагIа, болхлой класса къовсама объективни хьалийи цигтара хьадоагIача декхарийи кхетамца беш бола материалистича мах хийра болаш хиннача Виллиха-Шапперa сектантски группировкана духьала тIаIертта къовсам лоаттабе бийсан Марксеи Энгельсеи цар соратникаш. Кагийбуржуазни демократашка кIал нийсбенна, реакци когъилар бахьан долаш этта керда хьал кхета па дах Виллих, Шаппер, царна тIехьалаттараш Союз хьацтдоаца зуламаш хилар.

ген пролетарски парте сий доадаргеи кхоачавелга мара кхы пайда бергбоацаш долча авантюристически гIулакхашка иккха, цунга революцех ловзарг дайта гIертар. Цу фракцена духьала къовсам а лоаттабеш, Iилман коммунизмана лард еллараша хьагучабаьккхар кагийбуржуазни иллюзейи предрассудкайи мукъагIдаха хиннача болхлой класса тIехьадисача тIоапашцара «сардалой хьарча сектантства» буввам, хьахьекхар цу группах йоахкаш хила хвакъ долаш йола «казарменни коммунизман» шоаш хьалоаттаеча Iилман коммунизма теорей вагладаш овлангара денз вIашдухьала хилар.

Цунца дувладенна 1850 шера сентябре коммунистий Союза барт эгIаро а хIаьта цул тIехьагIа 1852 шера хиннача Кельнски судебни процессаца чакхъяьннача, Германерча коммунисташта яьча полицейски репрессей талгIено а Союза нийсъча бухдаьхар. Цхьаькха оагIорахьара, фабричии пролетариата массови къовсамна мела ювзани енна йола къайлагIара пропагандистски общество санна Союз яхара форма цу хана мегаш яцар пролетариата къовсама кердача хьалашта.

1852 шера ноябрь бетта вIашагIъьаьккхар коммунистий Союз.

Коммунистий Союзо лоархIамера дакъа лаьцар дунеи халкъашта юкъерча болхлой болама историе чухь. Цуцах хилар пролетарската революционни пи парте заводаш, пролетарски революционни школа, ЦхьоалагIа Интернационалан силлакх хьалхагIа енар.

«Коммунистически парте Манифеста» тIа хьахкайкаяь коммунистий Союза программни принципаш, тIехьагIа Энгельса белгалдаьххача тайпара, «Сибарегlара денз Калифорне кхаччалца дукха миллионаш болча болхлой юкъара программа» а хинна дIаэттар.

Коммунистий Союза исторически лоархIам къаьсттача низаца хьабелл цу организацеа гIулакхий тайп-тайпара этапаш а Германерчеи кхыча мехкашкарчеи болхлойи демократически боламера цун лоархIам а хьахьокхаш йолча цун дукхача материалашка. 1964 шера Советски Союзе «Коммунистий Союз — 1-ча Интернационалал хьалхагIа енар» яхача доккха доапача сборника хьисапе кепатеха арадаьхар коммунистий Союза лоархIамегIара документаш. Кхетадеш да КПСС ЦК-арча марксизма-ленинизма Институте ядача, коммунистий Союза исторех йолча материалий бIаьхийча гуллама башха доккха доаца дакъа мара цу изданега чулоацалургдолаш ца хинна хилар.

Из лакхе белгалъяь издани дунеи халкъашта юкъерча болхлой болама истори Iомадара чIоагIа лоархIаме хиларо а вай мехка меттел, цун доазонел арахьа а из чIоагIа хьаштхиларо а коммунистий Союза документаш шерра кхетаме дахьаш дагарош хилийтар. ХIанз КПСС ЦК-арча марксизма-ленинизма Институто Германе Социалистически едини парте ЦК-арча марксизма-ленинизма Институтаца цхьана юкъара боарам бIаь печатни лист гаргга а хургболаш шин томах оригинала меттала дунеи халкъашта юкъе керда арадаккха кийчду из сборник. Из хургья КПСС ЦК-арча марксизма-ленинизма Института фондашкара санна, иштта Германски Демократически Республика архивашка ядача полицейски фондашкара марксизма-ленинизма берлински Института Iилман болхлошта дукха ха йоацаш корадаьрех дола дуккха керда документаш чулоацаш йола фундаментальни публикаци.

Сборника юкъера тоъал йоккха моттиг дIалоац дукхагIа дараш духхьашха кепатохаш долча нийсхоххой Союзеи коммунистий Союзеи члений письмоша. Кхы кIезигагIа лоархIам болаш яц дIаяхача бIаьшерен 40-ча — 50-ча шерашка болхлойи социалистически кепайоазон тIа кепатеха араьяха, коммунистий Союза гIулакхий а цхьадолча мехкий болхлойи демократически боламцарча цун интернациональни буввамий а хьакъехьара сакъердаме сведенеш тIайола материалаш. Цу материалашта тIаккхета маьхера дакъа да полицейски фондашкара хьакъоастадаь къаьсткъаьста документаш. Уж лийца баьхкача Союза члений лоткъамаши пролетарски революционерий тIулгахаш дуьйцаш полицейски агенташа яь донесенеш.

Цу издание идейни лард а Марксеи Энгельсеи оттадаь коммунистий Союза программни документаш а хIаьта иштта коммунистий Союза исторeца гIулакх долаш йола цар произведенешкареи письмошкареи выдержкаш а.

Геттара маьхера документаш кепатеха арадоахаргда коммунистий Союза лоархIам а болхлой болама исторена юкъера цун моттиг а хьаглаш болча сборника тIеххьарча керта тIа. Цу материалаша хьахьокх, Германерча Союза къаьст-къаьстача общинай гIулакхаш из организаци вIашагIъьаьккхачул тIехьагIа а ца соцаш 60-ча шерашка кхаччалца — Германера массови болхлой болам юхадийнбаллалцеи ЦхьоалагIа Интернационал вIашагIдоллалцеи дIахо лийнна хилар.

Цу тайппара, бизза бакъ хул коммунистий Союз ЦхьоалагIча Интернационалал хьалхагIа енар а, дунеи халкъашта юкъерча пролетариата сийлахьа революционни интернациональни традицеш делаер а лаьрхIа бах цун исторически лоархIам.

Софья ЛЕВИТОВА,
Ефим КАНДЕЛЬ,
исторически Iилмай кандидаташ, КПСС ЦК-арча марксизма-ленинизма Института бонихагIа бола Iилман болхлой.
(АПН).

ТЕАТР

«БОВРГБОАЦАРАШ»

Дика спектакль оттайир Нохч-ГӀалгӀай пачхьалкхен театра артисташа юбилейни деношка. Из я А. Хамидова язьнь «Бовргбоацараш» яха пьеса. Цу тӀа дувц дӀабахача Сийлахь-боккхача Даймехка тӀем тӀа майра тӀом беш веннача Советски Союза Турпалах Нурадилов Ханпашехи цунца тӀем тӀа хиннача новкъостехи.

Дукха стихаш, поэмаш, очеркаш, дувцараш да Нурадилов вувпаш яздаь. Цар хьахьокх Даьхе бахьан къовсам леаттабе Ханпаша кийчвенна хинна хилар. Бакъда драматурга А. Хамидова хьахьокх вайга дегӀавоагӀа, хадонаш эша а еш чӀоагӀлуш вола турпал. Исторически факташа маяххара а долаш, художественни дӀаьхий даь сурт доаладу вайна автора.

«Бовргбоацараш» — из гуманизма, нах гоама хилара теорена духьалара турпала поэма я, вахар, машар, доттагӀал бахьан къовсам леаттабара тӀахьехаш йола драма я. Сийлахь-боккхача Даьхен тӀемо берригача советски наькха барт цаӀ хилар, уж шоайла кхотабелар, цаӀ шоллагӀвар бахьан вала кийча волаш уж хилар, цар интернационализм гу вайна спектакле. Иштта Нурадилова новкъостий — украинца Бульбий, эрсий Соловьева, Гнездикова, гӀалгӀачун Баркинхоева, кавказций Асанова, Кешакова тӀем тӀа хьахинна доттагӀали хьоашали органически доагӀаш дола хӀама хет. Из хьахьокха дика карагӀдаьннад драматурга А. Хамидовна а, постановщика В. Вайнштейна а, къонача режиссера Р. Хакишевна а, ерригача актерски группана а.

«Цхьаккха а диценнадац, цхьаккха а вицвеннавац!» яха дешаш дагадох спектакль дӀайолалуш тӀем тӀа байнача бӀухошта цӀаккха а йовргйоацаш йийзача цӀера сийлен ха отташ бӀаргадайча, вахар бахьан шоай са кхо ца деш дӀаденнача, шоай ниисхон гӀулакх котдаргхиларах бӀубенна латташ тӀемя алана юкъе гӀолла чакхбийннача, валара ниисса йола халонаш тӀеутташ ца бохаш хьабаьхкача Даьхен турпалий сий деш бӀаргадайча.

МоллагӀбараш санна, кхычарел эргабоаца нах ба уж турпалаш. ХӀаьта фу турпалал я дог гӀозача, къонача болхлочунца Ханпашийца? Массане санна болх а беш, массанена дезар деза а дезаш саг ва-кх из. Дог цӀена, гӀулакхаш лерттӀа долаш ва.

Хала ха тӀаэттача, тӀом тӀабеча юкъарчал доацаш тӀом беш цунах хьахул турпал, къонача зӀамигана сагах кхийна. ЧӀоагӀвенна саг хьахул, шиӀ Даьхе бахьан бола бехктоххам шийна тӀаэп цо.

Х. Нурадилова роль ловзаеш ва къона актер Омаев. Вайна из вайнав А. Островске «Бехкбоацаш бехке бараш» яха пьеса оттаеча а. Цо укхаза ловзаю Незнамов Григоре роль. Ше роль ловзалургйола актер хилар хьахьекхар цо укхаза.

ХӀаьта е керда роль ловзаеча кхы а кӀоаргагӀа гучаьккхар шиӀ актерски говзал Д. Омаева. Из духовно дегӀавенав, ше хьахьокхаш вола турпал а хинца дӀаотта везара хало эшаьй цо.

Дог гӀозача, хьинар долча зӀамигача саго ше юкхьанца сцене гучавоаллашехьа а зрителашта везаволийт, са паргӀата даккхара уйла чуйоссаю, боккха безам отт сцене ловзача пахан зрительни зале царга хьежаш бараштеи юкъе. Актеро шиӀ роль дика ловзаеш хиларца зрителаа уйла ерригаа шийна тӀаозара атмосфера отт укхаза.

Маьршача, дог гӀозача вахара уйлаш цӀаьхха хад—болалу къиза тӀом. Укхаза гучадоал сага денал, къонахчал. ХӀанз вайна гуш хинна безаме зӀамига саг цӀенхаштта юхь йолаш тӀем тӀа латаш гу вайна. ТӀем тӀа шиӀ хьахиннача новкъостаща бомба кхийтта баьннача боккхача кӀоага чу латт из. ТӀом беш эттача салоӀача минута тхьайсача бӀухошта кӀежъьаькха хий кийчдеш ва Ханпаша — Омаев. Цхьа ха яьлча тӀем тӀа вийнача шиӀ командира Соловьева метта дӀаотт Нурадилов.

Омаева дика хьахьокх Ханпашиӣ образ лирически багӀорахьара а. ТӀем тӀа вода Ханпаша шиӀ дукха езача йоӀах Каметах къастача хана зрителашта бӀаргах хий доаккхаш дола сурт отт. ДегӀах са къастталца еза дагалоаттаю зӀамитача саго из йоӀ.

Омаева хьаьй Даьхен тӀем тӀа моастагӀчох майра латаш шиӀ са дӀаденнача легрвоапача турпала Ханпашиӣ дика образ.

Дика ловзаю Бульба Миколий роль Нохч-ГӀалгӀай АССР-а заслуженни артиста Дениев Ӏалае а. ХӀанзалца Дениев сцене вайна гора саг велалургвола е гӀалаташ доахача сага роль ловзаеш. Укхаза шиӀ талант йиза хьахьекхай актеро аьнка хеталу. Бульба — Дениев сцене бӀаргавайча дагавох А. Твардовске вувца Василий Теркин. Вайна бӀаргагу безаме, бегаш бола, бакъда хаьлда а цӀенхаштта а вола бӀухо, бокъонца вола доттагӀа, визза вола саг, моастагӀчунца къиза, ла ца могаш из гоама вола саг. ШиӀ новкъостаа Асановца бегашта а дувцаш, цун йоккха йоакхо ю Бульбас — Дениева, вай котдаргхиларах шеко хургйоацаш вола тӀемахо ву цо цу зӀамигача сагах.

Юхьанца тӀом унзаре хеташ, дика ца лоархӀавеш хиннача Асановх (артист О. Зангаев) хала ха тӀаэттача визза вола турпал кул. юкъах гранаташ эхке моастагӀчун танкана кӀал эккха кийча а волаш, фуннагӀа даь а моастагӀа эшаве дага а волаш.

Гнездикова роль ловзаеча артиста М. Довлетмирзоева вайна гойт шиӀ турпал къамабл дукха дара тӀера воапаш, духовно вӀаьхий, доккхал ца дезаш къонахчал долаш хилар.

Зрителашта дика вовзаш волча актера Мамилов Суламбика ка йоалаш ловзаю Ханпашиӣ тӀем тӀарча новкъоста Баркинхоев Мажита роль.

Разведке болаш Баркинхоеви Федорови (арт. А. Хучаев) мина тӀа а нийсбале моастагӀчоа кӀал бус. Бакъда цу бӀухоша шоаш цхьаь къиза тӀом бу фашисташца. ШиӀ новкъостий дӀа па бувцаш турпала ла Федоров. Иштта, халча оттаваь Баркинхоев ше цхьаь вус гестаповцашта духьал. Вохавза, караваханза гу из сцене. Денал дола, дог чӀоагӀа турпал хьаву Мамилова Баркинхоевх. Цхьанна а хӀаман духьа шиӀ мохк бохкаргбоаца, тешаме саг ва из. Сцене гучаваьннача хана денз чакхваллалца майра латаш ва Баркинхоев—Мамилов моастагӀчунца. Из говза хьахьекхад Мамилова. Ловзар артист а воацаш, тӀем тӀа латаш вола Баркинхоев ше хеталу. Говза «дипломат» Ганси (артист Л. Хациев), палач Рольфи (арт. С. Магомадов) Баркинхоевна дагадоххалца мара дийна бусаргбоацаш хургболга хьахьокхаденнад Мамиловна.

ШиӀ дехкар дика кхоачашдаьд Ханпашиӣ вешиӣ Муте роль ловзаьча артиста Х. Нудушева а. Фински тӀем тӀа човнаш хинна цӀавенача Муте барташ доах лаьттана, лоаман бердашта. Цо хьахьокх шиӀ даьй мохк боарам боацаш цунна дукха безаш хилар, цун дега низ телар из хилар. Къонахий гӀулакх деш болча эскаре вода шиӀ воша Ханпаша безаме накъавоаккх цо.

Кхалнаьха дика образаш хьаьй А. Хамидова шиӀ пьеса тӀа. Царех дикагӀйола образ Камета образ я. Къона, дог цӀена, хӀама хьадара тӀаккхуш, вахарах йиза йоӀ я Камета. Цена а бохаргбоацаш а ба цун Ханпашийцара безам, иштачча безамо дог майра летийтаб миллионаш бола вай бӀухой моастагӀчох, цу безамо котбаьхаб уж тӀем тӀа латаш, тӀема алано па боагӀабе, топа пхоно ца лоацаш валар а эшадеш. ТӀеххьарча сцена тӀа Камета дезертир волча Исраилца (арт. Ю. Идаев) къовсаелча гучадоал Ханпашийцара шиӀ безам цо мел лорабеш лоаттабу. Из роль дика ловзаеш чакхйоаккх артистка З. Багаловас.

ШиӀ дагардар лечкъа ца деш дог цӀена саг я Радионова Катя. Из роль майоаттӀара хьахьекхай Хаджиева Неляс.

ЗӀамигача йиӀига кӀозилгаш дола йоккха саг сцене яьлча зрителаш шоаш багӀачара хьалгӀовтта кийча ба, массане а дог тохалолийт цу сурто. Из унзарча тӀемо ханаза къаяь 11 шу мара доаца йиӀиг я. Цо боарам боацаш лакхю моастагӀчунцара гоамал. вий кхайкаяйт тӀом хьебераштa, тӀема духьал бовлара нах тӀахьех. Наташа яхача цу йиӀига роль Ӏалаьмате дика ловзайир актрисас Т. Саиевас.

Спектакль чакхйоалча сцене вайна гу кхотабенна вӀаши юхе бада Нурадилов Ханпаша, Бульба Микола, Радионова Катя, Баркинхоев Мажит, уйла цаӀ йолаш, дагалаттар цаӀ дола вежарий йижарий ба уж. Къонахчал долаш лораяь цар Даьхе. Шоаш байна бале а, цӀаккха а лергбоацаш вай а тӀехьа тӀайоагӀача тӀехьений а дегашка сий деш бахаргба уж, царгара Ӏомалургба хьатӀакхувраш Даьхе дукха еза, парте гӀулакха боарам боацаш мутӀахьа хила, коммунистически идеалашта тешаме хила.

В. НАСАРДИНОВ,
Грозненски телестуде режиссер.

МОСКВА. Ерригсоюзни юбилейни художественни выставка. «Концерт дӀадоладалале хьалхагӀа».

Художника **Р. В. Кудревича, (Минск)** картина.
ТАСС фотохроника.

ЯХЬЕ КОТБАЬННАРАШ

Советски Ӏаьдала юбилей хьатӀакхоачаш «Малгобекнефть» НПУ предприятешка кхайкаьяр рационализаторий конкурс. Цу конкурсе дакъа лоацаш хилар 14 предприяте 400 совгӀа рационализатор. Ер шу доладелча денз управлене ерригача предприятешка производства юкъеяхкача 336 рационализаторий предложеней экономически эффективность 206 эзар сом да. Дика рационализатораш хиларах белгалбаьннаб КГРБ-2 керттера механик нов. Бложко, ЖКК вокхагӀа вола инженер нов. Фонов, КГРБ-1 бурувтохара мастер нов. Сальников, II-ча мехкдаьтта промысла оператораш нн. Алдатов, Левшин, III-ча мехкдаьтта промысла мехкдаьтта доаккха мастераш нн. Каленников, Коков УЗК вокхагӀа вола инженер нов. Василенко, кхыбараш.

Конкурса итогаш йича хьалхара моттиг кхаьчар «Малгобекнефть» НПУ Ленина орден делаеча цхьоалагӀча мехкдаьтта промысла коллективана. Царна еннай хьалхара ахчан преми. Экономически эффективность 32676 сом а йолаш 10 бетта 63 рацпредложени балха юкъейолаяьй промысла рационализатораша. Промысла рационализатораштa юкъе дикагӀчарех лоархӀаш ба промысла заведующи М. Паук, мехкадаьтта доаккха мастер нов. Пушкарь, операторaш нн. Мащенцев, Ахильгов, Котиков, Куксин, Балаев, дукха кхыбараш.

Ш. БУЗУРКИЕВ.

Планета Икари лаьттеи

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). Икар яха планета Лаьтанна шиӣ орбита эггара гаргагӀа йолча моттиге хургья 1968 шера 15-ча июне — ялх миллион километр.

Профессора Г. Чеботарева, СССР Ӏилмай Академе теоретически астрономе Института директора, ТАСС корреспондентага хоам бир, Икар Лаьттанна гаргайоагӀилга хӀара 19 шу массаза доал хулаш хиларах. 1949 шера июне хьайийлла из зӀамига планета цӀаьхха а Лаьттанна эггара гаргагӀа йоагӀаргья 1968 шера июне, цхьанна хӀаманца цунна кхерам тӀа а ца бахьаш.

Икара бахьача наькъага хьажа йиш хургья астрономий апрель бетта денз август бетта кхаччалца.

Икара «шерра эфемерида» йистай институте «БСМ-2» яхача электронни машина новкъосталца, Венерен Нептуни юкъе а йолаш йола ворхӀ планета меттахьа хьар теркал а деш. Икар Лаьттанна эггара гаьна яьннача хана 300 миллион километр совгӀа хул.

КЕРДА ГӀИШЛОШ

Грозненски гӀишлой-монтажни поезда коллективо дукха ха йоацаш дӀадоладаьд наха чубаха керда цӀенош хьалдара балхаш. ХӀанз чуйийна Гудермесе керда ши цӀа хьалдеш ба уж. 56 квартира йолча цӀен лард йоллава балхаш дӀадоладаьд. Вокх 32 квартира йолча цӀен лард елла боалаш латт.

Грозненски машиннаькъошта лаьрхӀа 48 квартира йола керда цӀа хьалдаь бовла боахк гӀишлошъераш. Хьинаре къахьег укхаза мастера Е. Колунца кулгалдеча бригада, гӀишлошъераша нн. Тисева, Дидиговас, кхычар. Цар социалистически декхарии тӀайийцад, цхьоалагӀча Мая цӀей тӀакхоачаш из цӀа даьдаккха.

В. СЕРГЕЕВ.

ИСКУССТВО ДУКХАЕЗАРАШ

Нохч-ГӀалгӀайчен къахьегамхошта меттел Къилбаседа-Кавказа кхыча республикашка а йовзаш я профтехобразоване республикански управлене халхареи ашареи ансамбль. Итт шу совгӀа ха я из ансамбль вӀашагӀъелла. Шерагара шерага дегӀайоагӀаш хьайоагӀа из.

Профтехобразоване дешара заведеней 250 совгӀа дешархо ва цунна юкъевоагӀаш. Тайп-тайпарча коллективашта бекъабенна ба уж. Масала, кавказски халкъа халхара коллектив, вайнаьха мехкарий хор, кавказски халкъа инструментий оркестр, эрсий халхара коллектив, эстрадни оркестр, кхыраш. Цу коллективашта кулгалдеш ба квалифицированни педагогаш. Иштта РСФСР-а заслуженни артист Р. К. Дзыба, Нохч-ГӀалгӀай халхареи ашареи ансамбла концертмейстер Ю. В. Долгов, кхыбараш. Царна массанена а шоашта хьалхашка латта декхараш дика довзарах, уж шоай декхар кхоачашде гӀерташ хиларах дика вӀаштӀехьбаьнна лел укхаза болх. Из гуш да ансамбла коллективаша кийчъеча программашка хьежача а.

Советски Ӏаьдала 50 шу дузача юбилея сийна цу ерригача коллективаша кийчъяь программаш цаӀ шоллагӀчул толашагӀа хеташ яр. Уж программаш хӀанз а тӀехьа зрителашта гойташ ба самодеятельни артисташ. Масала, эрсий халхара коллективо кийчдаьдар граждански тӀема ханара «Тачанка» аьнна цӀи а йолаш музыкально-халхара сурташ, «Сийлахь-боккхача Даьхен тӀема хетаяь «Монумент» яха композици, къаман халхара коллективо дукхача зрителашта гойтад турпалера халхараш, патриотически къахьегамел дукха иллеш кийчдаьд вокальни коллективо.

ХӀанз укх деношка Советски Конституце цӀей дезде кийчлуш керда концертни номераш гойтаргья ансамбла творчески коллективаша.

Белгалдаккха деза каст-каста вай республика промышленноста а юртбоахама а къахьегамхошта хьалхашка концерташ уттадеш из ансамбль хилар. Цул совгӀа кхыча республикай шоаш санна йолча ансамблай коллективащца вӀашагӀбетталу артисташ. Царгара дикагӀйола опыт хьаэц. Цу гӀулакхо дика новкъостал ду ансамбле дакъа лоацаш вола хӀаравар творчески дегӀавоалавара.

Российски Федераце чуйоагӀача республикай профтехобразоване управленей ансамблашта юкъе дикагӀчарех лоархӀаш я Нохч-ГӀалгӀай профтехобразоване управлене халхареи ашареи ансамбль. Цунна тешал ду укх шера аьхки цу ансамбла коллектив творчески отчет а ийца Москве яха хиларо а. Российски Федераце профтехобразоване самодеятельни коллективай хиннача заключительни концерте дакъа лаьцар цо. Цул совгӀа цига ше баьккхача цхьан бетта концерташ оттадир Горьке цӀерагӀча салоӀамеи культураи Центральни парке, Советски Эскара Центральни ЦӀагӀа, Баумана цӀерагӀча беша, Сокольники яхача московски парке, московски радиои телевиденеи гӀолла, дукха кхычахьа, массанахьа а боккхача безамца тӀаийбора уж зрителаша. Юххера а цӀайоагӀаш съездий Кремлевски Двореце выступлени йир ансамбла коллективо. Дика выступленеш ярах ткъо совгӀа Сийлен грамота елар самодеятельни артисташта.

ЧӀоагӀа къахьег ансамбла коллективо шоаш уттадеш дола концерташ наха сакъердамегӀа хургдолчча тайпара кийчдара. Цу хьакъе цар дика аьттув а боал. Укх тӀеххьарча шерашка профтехобразоване заведеней дешархошта, республика промышленноста а юртбоахама а къахьегамхошта хьалхашка цу творчески коллективо оттадаьд кхо бӀаь совгӀа концерт. Царга хьежав 350 эзар совгӀа саг.

Белгалдаккха деза цу ансамбле дакъа лоацаш хиннача цхьаболча самодеятельни артистех хӀанз профессиональни артисташ хинна хилар.

Вай республикански музыкальни училище а кхыча республикашка а дешаш ба дуккхабараш. Цо къаьгга хьагойт ансамбле дакъа лоацаш волча хӀаранеца укхаза беш бола болх мел лоархӀаме ба.

ХӀанз укх деношка а яц укхаза сатийна. Граждански тӀема турпалхочоа Шерипов Асланбека хетаяь я цу барттайначa коллективо кийчъеш йола йоккха сценари. Цига дакъа лоацаш я ансамбла халхара, хоровой коллективаш, оркестр.

М. ЯГУДИН,
ансамбла директори художественни кулгалхои, Нохч-ГӀалгӀай исусствай заслуженни деятель.

СПОРТИВНИ ХОАМАШ

«ТРУДА» ЧЕМПИОНАТЕ

Городской шахматни клубе дӀахьоча «Труд» ДСО республикански чемпионата ялхлагӀеи ворхӀлагӀеи тур чакхъяьннай. ЯлхлагӀча туре дӀайолаяь мел хинна партеш лейза йистеьлар.

Спорта мастера В. Дорошкевича цхьоалагӀа разряд йола Э. Райсенен эшавир. Бакъда Г. Карандеевна ловзаш В. Дорошкевич ше ийшар. Конкурса юкъе а воацаш укх яхье дакъа лаьца спартаковец Р. Алимов цхьоалагӀа разряд йолча Н. Тихоненкол котваьлар. Мастералла кандидат волча В. Мостовойл котваьлар цхьоалагӀа разряд йола В. Котровский.

Цхьаккха а кот ца воалаш чакхъяьлар мастералла кандидат волча А. Богдановаи А. Хаитаи юкъе хинна сакъердаме парти. ВорхӀлагӀча туре дӀайолаяь цхьоалагӀа разряд йолча В. Колодяжнеи мастералла кандидата А. Богдановеи ловзаяь парти йистеяланза йисар.

ВорхӀлагӀа тур чакхъяьннача тӀехьагӀа хьалха ва В. Дорошкевич, цун я 4.5 очко. А. Хаита цхьа парти ловзаянза а йолаш йиъ очко я. А. Богданова, А. Хасанова, Т. Карандшеева, Ю. Дрогина хӀаране 3,5 очко я.

В. ЛАНСКОЙ,
яхьа керттера судахо.

РОССЕ ЧЕМПИОНАШ

Нохч-ГӀалгӀай «Урожай» ДСО шиӣ лоӀамерча кӀалтохаргах латаш бола спортсменаш город Курске а хинна цӀабаьхкаб. Цига хиннача «Урожай» ДСО Российски совета юрташкарча физкультурникий финальни яхье дакъа лоацаш хиннаб уж. Дика хьокхаш гойтар вай республика викалаша Эльдурханов Гелане, Багаев Деге, Джамалдинов Ӏалихана, Малаев Суьньяна, Ульбиев Эльмарза. Царех спортакиада чемпионаш хилар.

Къаьстта дика аьттув баьлар яхье Д. Багаева. Мехка экс-чемпион волча спорта мастерца Битоев Юреца (Къилбаседа-ХӀирий АССР) финале вӀашагӀ а кхийтта кхо минути итт секунди яьлча эшавир цо.

Спорта мастера нормаш кхоачашйир Г. Эльдурханова, А. Джамалдинова, хӀаьта Тангиев Ӏаьлех мастералла кандидат хилар. Командашта юкъе массарел а котъяьлар вай республика команда. Из хилар яхьа чемпион. Цунга кхаьчай дӀа-юча тела кубок. ХӀаьта команда тренера Д. Багаева чемпионаш кийчбарах дипломи грамоташи еннай.

А. ПУТИЛИН.

ХАОТТАМ

30 ноябре — 1 декабре гор. Грознеи вай республикеи морхаш а йолаш наг-нагахьа йийнха а йолаш цхьайолча моттигашка догӀа а делхаш, къулба-малхбоалехьара гӀийло мух а хьекхаш ха оттаргья. Бийсанна 1 градус шелалгара 4 градус йӀовхалга а кхоачаш хургья, дийнахьа 0 градусагара 5 градусага кхоачаш йӀовхал хургья.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

КОНСУЛЬТАТИВНИ ВӀАШАГӀКХЕТАРА ТӀЕХЬА

НЬЮ-ЙОРК. США Коммунистически парте Генеральни секретара Гэс Холла могадир коммунистически болхлойи партеш вӀашагӀкхетилга.

«Из инициатива даькъала ювцаргья, — аьлар Гэс Холла, империализмана духьалара а болхлой класса юкъарча хьашташта тӀехьара а къовсам кхыча хьаштел тӀех лерхӀачо. Из даькъала ювцаргья прогрессанеи цивилизаценеи духьал латтар империализма политикеи низаши болга кхетадечо.

Кхы а айхагӀча цхьоагӀон результат йолча позитивни аспекташта кхы а доккхагӀа новкъостал дергда цу консультативни совещане. Къовсама дикагӀа координаци ярген опыт вӀаши йовзарген вугаргва цо, прогресса низаш чӀоагӀдара новкъостал а дергда.

Из кхотавалара процесс хиланза яргйоацаш я империализмана эггара чӀоагӀагӀча тайпара эффективни дерригдунен идеологически политически тӀатаӀара. Пролетарски интернационализма низаш кхы а лакхдаларга вугаргва цо».

ВЕНА. Австре Компарте дакъа лоацаргда коммунистически болхлойи партеш консультативни вӀашагӀкхетара юкъе. Из дувц «Фолькштимме» яхача газета тӀа араяьккхача КПА Председатела Франц Муре заявлене тӀа. Заявлене тӀа белгалдоакх, 1968 шера февраль бетта Будапеште коммунистически болхлойи партеш. Консультативни вӀашагӀкхетарах вежарашха йолча 18 парте яь предложени КПА даькъала ювцаш хилар.

ВАРШАВА. Коммунистически болхлойи партеш консультативни вӀашагӀкхетаргхиларах бола хоам боашхаш, «Трибуна люду» яхача газето язду дукха ха я дуккхача партеша дунен халкъашта юкъерча хьалах йола уйлаш вӀаши йовзийтанза яргйоацаш, цхьана леладеча гӀулакхий линеи хьакъехьа дагадаланза даргдовцаш, уж линеш оттаянза яргйоацаш лерхӀа, яхаш. Газето белгалдоакх, коммунистически болама хьалхашка латта керттера декхар дерригa антиимпериалистически тӀема духьалара, къамаш мукъадахара низаш вӀашагӀтохар хилар. ЦӀаккха а ца хиннача тайпара чоалхане декхар да дунен халкъашта, юкъерча боламерча националистически барт эгӀабареи тенденцешта духьал довлар.

Китайски кулгалхой барт эгӀабара политиканеи шоай мехкарча гӀулакхий мара кхы бала боацаш хила гӀертача цхьайолча партей тенденценеи новкъа хете а дунен халкъашта юкъера совещани хургья.

«Трибуна люду» белгалдоакх, ше яздер чакхдоаккхаш, совещане платформа марксизма-ленинизма принципашца чӀоагӀало лувца пролетарски интернационализм хургхилар, цунах дунен халкъашта юкъера коммунистически болам дегӀабоагӀача лоархӀаме событи хургхилар.

СОФИЯ. Дерригача болгарски центральни газеташа арабаьккхаб консультативни вӀашагӀкхетарах бола хоам. Газеташа араяьккхай Болгарски коммунистически партеи визитах Болгаре еначa Греце Коммунистически партеи делегацешта юкъе хиннача переговорех йола коммюнике а. Шинна делегаце аьннад, хӀанзарча дунен халкъашта юкъерча хьале цӀаккха а ца хиннача тайпара чӀоагӀа эшаш да коммунистически болхлойи партей керда совещани гулъяр, из кийчъечеи дӀахьочеи юкъе эггара тӀехдолча тайпара дакъа а лоацаргда шиина а парте.

, (ТАСС).

СОФИЯ. Укхаза чӀоагӀа дика лоархӀаш я Октябра 50 шу дузаш хьайийлла «Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революции Болгаре цо ю влиянии» яха къаман выставка.

Выставке хьокха оттаяь я Советски Союза музеяшкара яхкийта 350 гаргга яраш а йолаш 1.000 совгӀа экспонат. Хьажа баьхкарий уйла къаьстта чӀоагӀа тӀайодаш да Октябрьски революци кийчъяри чакхъяккхари, Болгаре Октябра гӀулакх лорадар, СССР-е коммунизм хьалъеш доаха толамаш хьахьокхаш дола документаш, фотографеш, кхыйола материалаш.

СУРТА ТӀА: экспозицешка хьожача хана.

БТА—ТАСС.

ВЬЕТНАМЕ МАШАР ХИЛИЙТАРА ТӀЕХЬА

ПАРИЖ. Франце столица 26 ноябре турпала вьетнамски халкъ хьаллоацаш французски кагирхоша дуккха нах юкъе а болаш еш хиннача демонстрацей центр а хинна дӀаэттар. Франце Коммунистически кагирхой болама Вьетнамаца барт-цхьоагӀо хилара денах Къулбехьен Вьетнаме средстваш яхьийтара ди дир.

Парижеи цун пригородийи кагийча наьхеи мехкарийи ши эзар гаргга группа улицашка араяьлар Вьетнамаца барт-цхьоагӀо хилара фоиде дукккхача наха средстваш луча юкъе дакъа лаца.

НЬЮ-ЙОРК. «Оаха хьадех бомбаш еттилга сацийтар, тӀема эскалаци дӀаяккхар, цу конфликтана юкъе дакъа лоацаш мел барашпара переговораш дӀайолаяр. Оаха хьадех Вьетнаме беча тӀема юкъера вай хьадовлар» — йоахар президентага Джонсонага демократически парте нью-йоркски организаце гуччахьа дахьийтача письмо тӀа. Цар белгалдоаккх, американски бедиякашта деш новкъостал доацача хана правительства миллиардаш доллараш нах боабарга дӀаухийташ хилар.

ПХЕНЬЯН. Корейски халкъа Демократически Республика кхыча мехкашцарча гӀулакхий министерства чӀоагӀа харцахьа гӀулакх лаьрхӀар 15 эзар саг юкъе вола «военно-тылевой гӀулакх дара граждански корпус» Къулбехьен Вьетнаме яхийта аьнна Къулбехьен Корея Ӏаьдало яьча решенех.

КНДР правительстваи дерригача корейски халкъои, йоах заявлене тӀа, чӀоагӀа къовсам лоаттабергба американски империалистaшеи царна тӀехьабарашеи лехараштa духьал. Корейски халкъо тӀехьа тӀайоагӀача хана а къовсам лоаттабергба вьетнамски халкъаца цхьана юкъарча моастагӀчоа — американски агрессораштa духьал.

(ТАСС).

КХОАНЕ ЙОАЦА ПОЛИТИКА

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Вьетнамерча американски агрессивни политика «кхоане яц», аьлар экономика Гарвардски университета профессора, хьалха Инде США посол хиннача Кеннет Гэлбрейта. США вице-президентаца Г. Хэмфрецеи сенаторца Роберт Кеннедецеи цхьана телевидене гӀолла къамаьл даьд цо. «Американцаш демократически гӀулакхаш леладерашкахьа ба» яхача организаце лидер волча Гэлбрейта белгалдаьккхар, США-с Вьетнаме дессалаш ярай цигара дерригa американски эскар арадаккхараи тӀехьа ше хилар.

Сенатора Р. Кеннеде белгалдаьккхар, духхьал США хьашташ лорадар духьа вьетнамцаш боабе американски эскара бокъо ца хилар. Цо аьлар, Вашингтона Вьетнаме харцахьара политика лелаю, бакъда вьетнамски конфликт дӀайоаккхалга дувца тиганзар.

Цу кхаьнех США вице-президент Хэмфри мара хиланзар США хӀанз Вьетнаме дӀахьоча агрессивни наькъа тӀехьа. Цо аьлар США «чӀоагӀа тӀемца духьал оттаро мара вьетнамски халкъа машар бахьаргбац». Хэмфре аьлар, вьетнамски проблема къоастаяра ООН юкъеоза гӀертаргья США.

КИПРЕРА ХЬАЛ

НИКОЗИЯ. 28 ноябрь. (ТАСС). Самарднйнахьа сайре тӀехьаяхача хана вӀашагӀкхийтар укхаза вена ООН-а Генеральни секретара У Тана викал Рольс-Беннети президент Макарооси. Совещане вар Кипра кхыча мехкашцарча гӀулакхий министр Киприану.

НЬЮ-ЙОРК. 27 ноябрь. (ТАСС). Кипрски правительства беча хоама тӀа йоахар, «84» яха турецки реактивни ши самолет тахан гӀейрен къилбаседерча берда йисте гӀолла дӀаяхай, хоам бу Ассошиэйтед Пресс яхача агентства корреспондента Никозера.

Чав США лаьрхха вола викал Сайрус Вэнс, яхаш хьахойт Ассошиэйтед Пресс яхача корреспондента Анкарера. ДӀадахача ерача дийнахьа денз — Турцера Грецеи цигара юха Турцея из ахаволавеннача хана денз хӀанз кхоалагӀа Анкаре вогӀа из. НАТО членаш долча цу шин мехка юкъе этта лов дӀадаккха ух из дӀа-юха.

Турце кхыча мехкашцарча гӀулакхий министраца Ихсан Сабри Чаглаянгилца вӀашагӀкхийтта хиннав Вэнс.

Шоатта дийнахьа ше Афише [illegible]

[illegible]

ТЕЛЕВИДЕНИ

30 ноябрь. 1967 шу.
18.00 — Берашта «Пионерски калейдоскоп». 18.15 — Киножурнал. 18.25 — Телевизионни кердадараш (гӀалгӀай меттала). 18.35 — Юртарча клубе. Передача (гӀалгӀай меттала). 19.15 — «Тха хьехархой», ха киноочерк. 19.35 — Вахара-Ӏера служба юрта (нохчий меттала). 20.05—Телевизионни кердадараш. 20.20 — Шоана, бераш! 20.35 — «Орбита» кагирхой политически клуб. 21.05 — «Призрак замка Моррисвилль» яха художественни фильм.

1 декабрь. 1967 шу.
18.00 — Берашта дола фильм. 18.25 — Телевизионни кердадараш (нохчий меттала). 18.40 — Царех доккхал ду заводо. Передача (гӀалгӀай меттала). 18.55 — «Токочовхаваьча сага мишта, фу новкъостал лергда» яха беседа. 19.10 — Бакъдолчол фильм. 19.30 — ДоттагӀло вайна низ лу. 20.00 — Шоана, бераш. 20.15 — Телевизионни кердадараш. 20.30 — «Кровавая свадьба» яха телевизионни постановка.

2 декабрь. 1967 шу.
17.00 — Берашта дола фильм. 17.20 — Эрсий халкъа илле хьрах йола телевизионни очерк (Ц. Т.). 18.00 — Телевизионни кердадараш (Ц. Т.). 18.20 — Тахана а тӀехьа дийна баваш (Ц. Т.). 19.00 — Твардовский. «Василий Теркин» Моссовета цӀерагӀча театра спектакль. 21.30 — «Ванина Ванини» ГДР производства телевизионни фильм.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гӀа этаж).
Телефонаш: редактора—3-44-96; редактора зам.—3-39-11; бехктоахама секретара—3-34-38; партийни вахарен, культураи, промышленностеи отделий—3-42-30; юрта боахамеи письмойи отделий—3-42-28.
АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж).
Телефоны: редактора—3-44-38; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.
«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце проспект, 7/84.
Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ05385. Заказ № 5533.